

จยาตันซุน: สตรีนักปฏิรูปภายใต้สังคมชายเป็นใหญ่ในวรรณคดีเรื่อง *ความฝันในหอแดง*

Jia Tan-Chun: A Female Reformer Beneath the Patriarchal Society in the *Dream of the Red Chamber*

ภูเทพ ประภากร

PUTHEP PRAPAGORN

สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Chinese Major, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

E-Mail: prapagornputhep@hotmail.com

Received: 28 January 2022 / Revised: 21 April 2022 / Accepted: 28 April 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรม แนวคิดการปฏิรูปครอบครัวของตัวละคร จยาตันซุนภายใต้ภาวะความกดดันจากชาติกำเนิดและสังคมชายเป็นใหญ่ในวรรณคดีเรื่อง *ความฝันในหอแดง* งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นการวิจัยเชิงเอกสาร นำแนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยมและสายสุดขั้วและแนวคิดชายเป็นใหญ่มาใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย รวบรวมข้อมูลจากเนื้อหาตัวบทวรรณคดี บทสนทนา บทบรรยายบุคลิกลักษณะตัวละครให้เห็นถึงความคิด การแสดงออก พฤติกรรมของจยาตันซุน ขอบเขตการศึกษาประกอบด้วยแนวคิดการปฏิรูปครอบครัวแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรม ความคิดและความสัมพันธ์กับผู้อื่นในครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง ด้านการบริหาร และด้านภาวะผู้นำ รวมถึงความคิดเห็นของตัวละครอื่นที่มีต่อการกระทำของจยาตันซุน ผลการวิจัยพบว่า การเปิดโอกาสให้จยาตันซุนเข้ามาบริหารดูแลตระกูลจยาอยู่ช่วงเวลาหนึ่ง ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงการเป็นนักวางแผน นักบริหาร ตลอดจนเข้าใจในสถานการณ์ที่เผชิญอยู่อย่างถ่องแท้ สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของสังคมศักดินาวงกว้างได้อย่างเฉียบแหลม และเป็นนักคิดที่สามารถจับใจบุคคลสำคัญในครอบครัวให้มารวมตัวกันในชุมนุมกวี สุดท้ายคือการสร้างภาพลักษณ์ผู้หญิงที่มีภาวะผู้นำ อย่างไรก็ตาม ด้วยระบบสังคมศักดินาแบบผู้ชายเป็นใหญ่ จยาตันซุนจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงความจริงที่ถูกกำหนดคุณค่าไว้เป็นเพียงเครื่องมือในการสานสัมพันธ์เชิงอำนาจผ่าน การสมรสในกลุ่มตระกูลขุนนางจากการกำหนดของผู้ชายซึ่งเป็นบิดา ทำให้เห็นว่าความสามารถของผู้หญิงในระบบสังคมเช่นนี้กลับขาดการให้ความสำคัญและเชิดชูจากผู้ชายในครอบครัว ผู้หญิงเช่นจยาตันซุนที่ปรารถนาเปลี่ยนแปลง มีความสามารถจึงต้องพบชะตากรรมที่น่าเวทนาโดยไม่มีสิทธิเรียกร้องความเสมอภาคทางเพศให้แก่ตนได้

คำสำคัญ: จยาตันซุน นักปฏิรูป สังคมชายเป็นใหญ่ *ความฝันในหอแดง* วรรณคดีจีน

ABSTRACT

This research aims to analyze Jai Tan-Chun's behaviors on her notion of a family reform under the depressive circumstances caused by her family and a patriarchy system in the Dream of the Red Chamber's society. This qualitative documentary research employed the notions of liberal feminism, radical feminism and patriarchy as conceptual frameworks. The data from the literary text, dialogues and the narrations describing Jai Tan-Chun's characteristics, perspectives and actions were collected with the extent to focus on various aspects of the reform such as behavior, thoughts and relationships with others in the family, economy, stability, management and leadership. The characters' attitudes toward Jai Tan-Chun's actions was also emphasized. The results showed that the readers had opportunity to see Jai Tan-Chun as an exceptional planner and leader, during the time that she led the Jia family. She had an insightful understanding of the situation that the family was encountering, and this wisely reflected the massive decaying of a feudalism society. She was also the mastermind who could persuade the important figures of the family to assemble in the Poet Gathering event. Lastly, she could establish the image of a woman who held the great level of leadership. Unfortunately, with a patriarchy feudalism system that dominated over the Jias, Jai Tan-Chun could not flee from the fact that her value was pre-determined by a man-that was her father- as a tool to merely maintain the relationship of power through marriage with other elite families. This highlights how the abilities of women living in this type of social system, is neither being acknowledged nor appreciated from men in the family. This is the reason why the wise and capable woman as Jai Tan-Chun would certainly have the miserable fate, with no right to fight for the gender equality for herself.

Keywords: Jia Tanchun, Reformer, Patriarchal Society, *The Dream of the Red Chamber*, Chinese Literature

บทนำ

“我但凡是个男人，可以出得去，我必早走了，立一番事业，那时自有我一番道理。”
 “หากฉันเป็นบุรุษออกไปจากที่นี่ได้ ฉันต้องออกไปแน่ ไปก่อร่างสร้างตัว ถึงตอนนั้นคงมีหนทาง
 สำหรับฉัน”

(Cao and Gao. 2019 : 396; ภูเทพ ประภากร. 2564 : 30)

คำกล่าวข้างต้นมาจากตัวละครจ๋าตันชุน (贾探春) จากวรรณคดีจีนเรื่อง *ความฝันในหอแดง* (红楼梦) ผลงานการประพันธ์ของเฉาเสวียฉิน (曹雪芹, ประมาณ ค.ศ.1715-1764) สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดและความกดดันในชีวิตของสตรีจีนภายใต้ระบบสังคมศักดินาแบบชายเป็นใหญ่ รวมถึงแฝงนัยความ

ต้องการปลดแอกจากกรอบจารีตทางสังคมของตัวละคร นักวิชาการผู้มีชื่อเสียงอย่างหูชื่อ (胡适) ได้รวบรวมเอกสารหลักฐานประวัติครอบครัวตระกูลเฉาตั้งแต่สมัยจักรพรรดิคังซี (康熙) ในสมัยราชวงศ์ชิง สรุปข้อคิดเห็นว่าผู้ประพันธ์วรรณคดีเรื่องนี้คือเฉาเสวียนฉินผู้เป็นหลานของเฉาอัน (曹寅) และเป็นบุตรของเฉาฝู่ (曹頔) ครอบครัวขุนนางชั้นสูงในสมัยนั้น ครอบครัวตระกูลเฉามีหน้าที่ดูแลกิจการสิ่งทอของราชสำนักที่เจียงหนิง¹ (江宁) ต่อมาภายหลังสมัยจักรพรรดิคังซี ครอบครัวตระกูลเฉาตกต่ำถึงขีดสุด เฉาเสวียนฉินต้องพบเจอกับความทุกข์ยากในชีวิต จึงได้นำภูมิหลังครอบครัวและอัตชีวประวัติของตนมาใช้ประพันธ์วรรณคดีเรื่องนี้ แต่ทว่าเฉาเสวียนฉินยังประพันธ์ความฝันในหอแดงไม่เสร็จสมบูรณ์ ประพันธ์ไปได้เพียง 80 ตอนกลับถึงแก่กรรมเสียก่อน (Duan. 2017 : 23-24) ต่อมาเกาเอ้อ (高鹗, ประมาณ ค.ศ. 1738-1815) ประพันธ์เสริมต่ออีก 40 ตอน รวมเป็น 120 ตอน แล้วร่วมมือกับเฉิงเหว่ยหยวน (程伟元, ประมาณ ค.ศ. 1745-1818) นำความฝันในหอแดงออกตีพิมพ์ในปี ค.ศ.1791 เป็นฉบับ “เฉิงจ๋าเปิ่น” (程甲本) ปีต่อมามีการแก้ไขปรับปรุง แล้วตีพิมพ์ใหม่เรียกว่าฉบับ “เฉิงอีเปิ่น” (程乙本) ซึ่งเป็นฉบับแพร่หลายหรือที่เรียกกันทั่วไปว่าเป็นฉบับ “ทงสิงเปิ่น” (通行本) โดยใช้ชื่อเดิมว่า “บันทึกของศิลา” 《石头记》วรรณคดีเรื่องนี้มีเนื้อหาแนวสัจนิยม เพื่อสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงการเรียกร้องอิสระในการแสวงหาความรักของหนุ่มสาวภายใต้กรอบสังคมศักดินาแบบชายเป็นใหญ่ในตระกูลจ๋าของตัวละครเอกคือจ๋าเป่าอู๋ (贾宝玉) และหลินได้อู๋ (林黛玉) และยังสะท้อนให้เห็นถึงเปลือกนอกที่ฉาบไปด้วยความหรูหรา ฟุ้งเฟ้อ เหลวแหลกของชนชั้นสูงในระบบสังคมศักดินาจีนผ่านความสัมพันธ์ของครอบครัวชนชั้นสูงที่ร่ำรวยมีชื่อเสียง 4 ตระกูลใหญ่ ได้แก่ จ๋า (贾) สือ (史) หวัง (王) และเชวีย (薛) โดยเฉพาะตระกูลจ๋าที่เป็นศูนย์กลางของเรื่องราวทั้งหมดในวรรณคดี

จ๋าตันซุนเป็นหนึ่งในตัวละครสำคัญที่มีสถานภาพเป็นคุณหนูสามรุ่นหลานของตระกูล บรรดาพี่น้องสตรีสำคัญของตระกูลจ๋าประกอบด้วยจ๋าหยวนซุน (贾元春) จ๋ายิ่งซุน (贾迎春) จ๋าตันซุนและจ๋าชิงซุน (贾惜春) He Ying (2011) กล่าวว่าสี่ตระกูลตระกูลจ๋า คือภาพแทนพี่น้องของเฉาเสวียนฉินที่มีชะตากรรมในระบบสังคมศักดินาจีน ทำให้จุดจบของชะตาชีวิตของสี่ตระกูลถูกขนบธรรมเนียมทางสังคมครอบไว้ให้ ซึ่งชื่อของตัวละครพี่น้องสตรีตระกูลจ๋าทั้งสี่คนนี้ ผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีการเล่นเสียงคำที่ออกเสียงใกล้เคียงกัน คือ “元迎探惜 (yuányíngtàn xī)” กับ “原应叹息 (yuányīngtàn xī)” แผงความหมายว่า “ล้วนเป็นเรื่องน่าเวทนา” เนื่องจากตัวละครทั้งสี่ต่างต้องพบเจอกับเรื่องราวในชีวิตที่ไม่สุขสมหวัง ทั้งยังเป็นการสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงการตกเป็นเครื่องมือให้แก่ผู้ชายที่เข้ามาเกี่ยวพันในชีวิตภายใต้การกำหนดคุณค่าของสตรี ที่สังคม ครอบครัวและผู้ชายในฐานะบิดาหรือสามีพยายามชักนำให้เป็นดังที่ผู้ชายต้องการ เพื่อเหตุผลในการช่วยเหลือตระกูลจ๋าและผู้ชายที่ต้องการแสวงหาผลประโยชน์จากเหล่าสตรีทั้งสี่คนนี้นั่นเอง จ๋าตันซุนจึงมีอาจหลีกเลี่ยงชะตากรรมนี้ไปได้

จ๋าตันซุนเป็นบุตรสาวของจ๋าเจิ้ง (贾政) กับอนุภรรยาแช่เจ้าหรือเรียกกันทั่วไปว่าเจ้าอู่เหนียง (赵姨娘)² มีน้องชายนามว่าจ๋าหวน (贾环) ดังนั้นจ๋าตันซุนจึงมีสถานภาพเป็นลูกสาวของอนุภรรยา แม้ว่าในตระกูลจ๋าจะมีสถานะเป็นคุณหนูสาม แต่ทว่าภายใต้ระบบสังคมศักดินาแบบชายเป็นใหญ่ ผู้ชายชนชั้นในครอบครัวสามารถ มีอนุภรรยาได้หลายคนตามค่านิยมทางสังคมเรื่อง “หนึ่งสามีหนึ่งภรรยาหลาย

¹ เขตเจียงหนิงปัจจุบันตั้งอยู่ในเมืองหนานจิง (南京) ซึ่งเป็นเมืองเอกของมณฑลเจียงซู (江苏省)

² บทความนี้จะใช้คำเรียกแทนตัวละครนี้ว่า “เจ้าอู่เหนียง” แทนการเปลี่ยนชื่อตัวละครตามความหมายว่าอนุภรรยาแช่เจ้า ตามคตินิยมวรรณคดี

อนุภรรยา” (一夫一妻多妾) ดังนั้นบุตรที่เกิดจากอนุภรรยาจึงเป็นต้องให้ความเคารพยำเกรงภรรยาเอก และเคารพในลำดับศักดิ์ของพี่น้อง อีกทั้งยังส่งผลต่อการให้ความสำคัญและสถานภาพในครอบครัวย่อมลดน้อยลงไปมากกว่าลูกของภรรยาเอก ฝ่ายจ๋าเจิ้งมีภรรยาเอกคือหวังฮูหยิน (王夫人) จ๋าเจิ้งชื่นให้ความเคารพนับถือหวังฮูหยินเปรียบเสมือนมารดาแท้ของตน รวมถึงแสดงความรักยำเป่าอู๋มากกว่าการแสดงความรักยำหวนน้องชายแท้ๆ ของตน จ๋าเจิ้งชื่นจึงขานเรียกหวังฮูหยินว่า “เหนียง” (娘) ส่วนเจ้าอี่เหนียงกลับเรียกแทนว่า “อี่เหนียง” (姨娘) แทน รวมถึงไม่ยอมรับนับถือญาติฝ่ายมารดาแท้ แต่กลับนับถือญาติของหวังฮูหยินแทนอีกด้วย แสดงให้เห็นว่าจ๋าเจิ้งชื่นพยายามลบภาพภูมิหลังชาติกำเนิด จ๋าเจิ้งชื่นมีความสามารถด้านการประพันธ์บทกวีนำไปสู่การเป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งชุมนุมกวี (诗社) สะท้อนให้เห็นความชาญฉลาด (精明) ตามบทกวีชะตาชีวิตของตัวละคร

ความสำคัญของจ๋าเจิ้งชื่นเห็นได้จากการประพันธ์ตัวบทวรรณคดีที่ส่งเสริมให้บทบาทของตัวละครนี้มีความโดดเด่นจนถือว่าเป็นนักปฏิรูปแถวหน้าของตระกูลจ๋าคนหนึ่ง ซึ่งจากการศึกษาความฝันในหอแดงตลอดทั้ง 120 ตอนพบว่าผู้ประพันธ์แฝงนัยชื่นชมและเวทนาชีวิตตัวละครนี้จากเหตุการณ์สามประการ ดังนี้

1. การจัดลำดับชะตาชีวิตสิบสองดรุณีแห่งจินหลิง สำหรับหลัก (金陵十二钗正册) และลำดับบทเพลงชะตาชีวิตความฝันในหอแดง 14 บทเพลง กล่าวถึงตัวละครจ๋าเป่าอู๋ฝันว่าตนได้ท่องเที่ยวในดินแดนสวรรค์มาอยู่แล้วพบกับมายาภิบาลเทวี (警幻仙姑) ในตอนที่ 5 ฉะนั้นจินหลิงจึงจัดวางให้ตัวละครจ๋าเจิ้งชื่นอยู่ในลำดับที่ 3 รองจากลำดับแรกคือหลินได้อู๋ และเชวียเป่าไซ (薛宝钗) ที่ได้รับบทบาทเป็นตัวละครเอกของเรื่อง และถัดจากลำดับที่สองคือจ๋าหยวนซุน ผู้ที่ได้บทบาทเป็นพระชายาเสียนเต๋อ (贤德妃) ซึ่งช่วยค้ำยันให้ตระกูลจ๋ายังคงมีความมั่นคงและอำนาจทางเศรษฐกิจและสังคมได้ แม้จะเป็นเพียงช่วงเวลาสั้นๆ ลำดับถัดมาจึงเป็นจ๋าเจิ้งชื่น ดังนั้นจึงมีนักวิชาการหอแดงวิทยาต่างสันนิษฐานว่าผู้ประพันธ์ให้ความสำคัญกับตัวละครจ๋าเจิ้งชื่น เนื่องจากได้แฝงให้ผู้อ่านทราบถึงชะตากรรมของตัวละครนี้ว่าต้องจำพรากจากครอบครัว เพื่อไปแต่งงานยังดินแดนที่ไกลโพ้นและได้รับการแต่งตั้งให้มีสถานภาพใกล้เคียงกับจ๋าหยวนซุนตามคำทำนายดอกไม้ (花名签) ในงานเลี้ยงฉลองวันเกิดของจ๋าเป่าอู๋ ตอนที่ 63 จ๋าเจิ้งชื่นหยิบได้คำทำนายว่า

“上面是一枝杏花，那红字写着“瑶池仙品”四字，诗云：日边红杏倚云栽。注云：“得此签者，必得贵婿，大家恭贺一杯，共同饮一杯。”” (Cao and Gao. 2019 : 462)

“ด้านบนคำทำนาย มีดอกซึ่งหนึ่งกิ่ง ตัวอักษรสีแดงสี่ตัวเขียนว่า “ตำหนักเสียน” บทกวีกล่าวว่า ริมสุริยันดอกซึ่ง³แดงเพาะปลูกบนก้อนเมฆ ผู้ที่จับได้ใบนี้ ทำนายว่าเป็นพระชายา เชิญทุกคนดื่มฉลองร่วมยินดี” (อุเทศ ประภากร. 2564 : 30)

นอกจากคำทำนายแฝงนัยชะตากรรมของจ๋าเจิ้งชื่นแล้ว บทกวีชะตาชีวิตยังสะท้อนให้เห็นถึงความ เป็นไปของตัวละคร รวมถึงแฝงความรู้สึกของผู้ประพันธ์ที่เวทนาและสงสารจ๋าเจิ้งชื่น ความว่า

“才自清明志自高，生于末世运偏消。

清明涕送江边望，千里东风一梦遥。” (Cao and Gao. 2019 : 35)

“ปราดเปรื่องจิตแจ่มแจ้งตนสูงศักดิ์ เกิดในบั้นปลายพาชะตาอาภัพ

ถึงจึงหมิงจำพรากไปแดนไกล ตามลมพัดพันลี้พาฝันเลื่อนลอย”

(อุเทศ ประภากร. 2564 : 29)

³ ดอกซึ่งมีสีแดง ภาษาอังกฤษคือแอฟริคอต

ส่วนลำนำชะตาชีวิตของทันซุนที่มีชื่อว่า “จำผัดพราก” (分骨肉) ความว่า

“一帆风雨路三千，把骨肉家园，齐来抛闪。恐哭损残年。告爹娘，休把儿悬念。自古穷通皆有定，离合岂无缘？从今分两地，各自保平安。奴去也，莫牵连。” (Cao and Gao. 2019 : 38)

“โลดแล่นไปในสายฝนสามพันลี้ จำแยกเลือดเนื้อพี่น้องผัดพราก เปรียบถูกทิ้งขว้างกลางทาง ร้องให้ทำลายชีวิตบ้านปลาย บอกพ่อแม่อย่างกังวลคิดถึงลูก แต่โบราณความทุกข์ยากย่อมมีแน่ พรากจากหรือรวมกันไหนไร้ราวสนา จากนั้นจำจากลาไปต่างที่ ต่างรักษาความสุข ตัวจำจากไปแล้ว อย่าได้เกี่ยวพันกัน” (อุเทศ ประภากร. 2564 : 29)

Zhou Ruchang เสนอความเห็นว่าเป็นทงกวีในสิบสองครุณีแห่งจินหลิงของจย่าทันซุน วรรคที่ 3 และ 4 ต้นฉบับ ความฝันในหอแดง ประพันธ์เป็น “清明涕送江边艖，千里东风一望遥” โดยอธิบายว่าคำว่า “艖 (Jiàn)” หมายถึง เรือ ซึ่งเป็นตัวอักษรเดิมที่คัดลอกกันมาแฝงนัยให้เห็นถึงชะตาชีวิตของจย่าทันซุน นอกจากนี้ในคำบรรยายภาพประกอบบทประพันธ์ชะตาชีวิตนั้น Zhou Ruchang ให้ความเห็นว่าเป็นเรือใหญ่มีสตรีที่กำลังร้องไห้คือจย่าทันซุน (Zhou. 2017 : 72) ผู้อ่านจะเห็นว่าเขาเสียดินชั้นขมตัวละครนี้ในเรื่องความขาลด ฉลาด กล้าหาญ และยังแสดงความสงสารสตรีที่มีความสามารถ แต่ต้องพบเจอชะตากรรมผัดพรากจากครอบครัว

2. การบรรยายบทสนทนาของจย่าทันซุนที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดในการปฏิรูปและภาวะผู้นำ เขาเสียดินสร้างตัวละครสี่พี่น้องสตรีแห่งตระกูลจย่าขึ้น เพื่อสะท้อนภาพความเวทนาในชะตากรรมของผู้หญิงจีนภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่ พื้นที่สาธารณะหรือสถานที่ที่เปิดโอกาสให้เหล่าผู้หญิงสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระจึงมีน้อย อย่างไรก็ตามผู้ประพันธ์ยังสร้างให้ตัวละครจย่าทันซุนมีความกล้าหาญในการแสดงความคิดเห็นอยู่หลายเหตุการณ์ ล้วนควรค่าแก่การศึกษา เนื่องด้วยแฝงนัยความกดดันจากชาติกำเนิดและเพศสภาพของตัวละครและความคิดในการเป็นนักปฏิรูปที่ดีกว่าผู้ชายชนชั้นนำในตระกูล ในบรรดาพี่น้องสี่คน จย่าทันซุนคือตัวละครแรกที่กล้าหาญแสดงความสงสัยต่อหน้าผู้ใหญ่ในครอบครัว กล่าวถึงเหตุการณ์หลินได้อี้เข้ามาอยู่ในตระกูลจย่า แล้วพบหน้าจย่าเป่าอี้ครั้งแรก จย่าเป่าอี้ตั้งชื่อรองให้แก่หลินได้อี้ว่า “磬磬 (pín pín)” จย่าทันซุนจึงเอ่ยปากไต่ถามถึงที่มาทันทีโดยมีผู้ใดกล้าเอ่ยปากถาม เนื่องจากต้องสำรวมกิริยามารยาทขณะอยู่พร้อมหน้าญาติผู้ใหญ่ในครอบครัว การสร้างให้ตัวละครนี้สามารถปฏิบัติตนเช่นนี้ได้ย่อมแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับตัวละครนี้ ดังนั้น Zhou Ruchang จึงให้ข้อสังเกตถึงการกระทำของผู้ประพันธ์ว่า

“三姊妹中独有探春首先发言质疑，是作者有意之笔法” (Zhou. 2017 : 47)

“มีเพียงน้องสามเท่านั้นที่กล้าเอ่ยวาจาไต่ถามขึ้นมา นี่เป็นกลวิธีการประพันธ์อย่างจงใจของผู้แต่ง”

รวมถึงหนังสือจื่อเยียนใจวิจารณ์บันทึกของศิลาที่ยังเขียนคำวิจารณ์ในเหตุการณ์นี้ว่า “[甲侧] 借问难，写探春。说探春，以足后文” [ฉบับจย่า] ยืมการถาม เขียนถึงทันซุน กล่าวถึงทันซุน เพื่อเชื่อมโยงถึงท้ายเรื่อง

3. ช่วงท้ายของตัวบทที่มีการแต่งเสริม ความฝันในหอแดง 40 ตอนหลังฉบับของเกาเอ้อประพันธ์นั้นได้มีการกล่าวถึงจย่าทันซุนกลับมาเยี่ยมเยียนตระกูลจย่าอีกครั้ง เกาเอ้อผู้ประพันธ์ส่วน 40 ตอนหลังยังประพันธ์ให้จย่าทันซุนได้มีโอกาสกลับมาเยี่ยมเยียนตระกูลจย่าอีกครั้ง แม้ว่าตระกูลจย่าถูกราชสำนักเข้าตรวจค้นทรัพย์สินไปแล้ว อำนาจและความมั่นคงของคนในตระกูลจึงเสื่อมถอยไป ดังนั้นสถานภาพของจย่าทันซุน

จึงสูงกว่าผู้อื่นในตระกูล อาจกล่าวได้ว่าสิ่งนี้คือคุณค่าของตัวละครที่ผู้ประพันธ์ทั้งสองคนเห็นตรงกันว่า จย่าทันซุนควรได้รับการยกย่องเชิดชู และได้รับผลตอบแทนด้วยเกียรติยศและสถานภาพที่มั่นคงยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ในตอนที 3 กล่าวถึงตระกูลจย่ารับเลี้ยงหลินไต้ฮั่ว (荣国府收养林黛玉) เป็นตอนแรกที่ตัวละครจย่าทันซุนปรากฏตัว การบรรยายลักษณะของตัวละครนี้แตกต่างไปจากตัวละครพี่น้องคนอื่น ผู้ประพันธ์ยืมสายตาและความคิดของหลินไต้ฮั่วโดยตรงมาใช้บรรยายบุคลิกของจย่าทันซุนแทนตน ความว่า

“第二个削肩细腰，长挑身材，鸭蛋脸面，俊眼修眉，顾盼神飞，文彩精华，见之忘俗。”

“คนที่สองไหล่สมส่วนเอวเล็ก ใบหน้ารูปไข่ ดวงตาดังงามเสริมคิ้ว พบเห็นดังต้องมนตร์ล่องลอย เจ่นจัดภาษาปราดเปรื่อง เห็นแล้วมิอาจลืมเลือน”

(Cao and Gao. 2019 : 18)

การบรรยายบุคลิกภายนอกของจย่าทันซุนข้างต้น Zhou Ruchang เสนอความเห็นของตนว่าการบรรยายจย่าทันซุนเช่นนี้แตกต่างไปจากพี่น้องคนอื่น เห็นได้จากการประพันธ์ข้างต้น “[周按] 可见三姑娘与众不同，在此一笔点出” (Zhou. 2017 : 36) ผู้อ่านเห็นถึงความสำคัญของจย่าทันซุน กล่าวได้ว่า หากความฝันในหอแดงขาดตัวละครนี้ไปวรรณคดีย่อมจืดจางลงไปด้วย จากความสำคัญของตัวละครจย่าทันซุนที่ผู้ประพันธ์สร้างขึ้น ทำให้บุคลิกลักษณะและบทบาทสำคัญในฐานะนักปฏิรูปโดดเด่นมากกว่าตัวละครพี่น้องคนอื่น โดยเฉพาะการเข้ามาช่วยบริหารจัดการภายในครอบครัวช่วงเวลานั้น ตลอดจนความคิดทัศนคติที่ผู้ประพันธ์สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นได้จากตัวละครนี้ภายใต้ความเสื่อมโทรม หละหลวมในการบริหารภายในของตระกูลจย่า จนนำไปสู่ความพยายามพลิกฟื้น เปลี่ยนแปลงสภาพการบริหาร แสวงหาทรัพย์สินได้อย่างที่มีเคยมีผู้ใดปฏิบัติมาก่อน การกระทำของจย่าทันซุนจึงควรค่าแก่การศึกษา ผู้วิจัยจึงเกิดเป็นคำถามการวิจัยครั้งนี้ว่า **จย่าทันซุนมีลักษณะแนวคิดพฤติกรรมการปฏิรูปครอบครัวภายใต้ภาวะชายเป็นใหญ่เป็นอย่างไรและเหตุใดผู้ประพันธ์จึงนำแนวคิดการปฏิรูปครอบครัวมาแสดงในตัวละครจย่าทันซุน**

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรม แนวคิดการปฏิรูปครอบครัวของตัวละครจย่าทันซุนภายใต้ภาวะความกดดันจากชาติกำเนิดและสังคมชายเป็นใหญ่ในวรรณคดีเรื่อง *ความฝันในหอแดง*

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดสตรีนิยม

สตรีนิยม หมายถึง ระบบแนวความคิด การกระทำ หรือขบวนการทางสังคมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองที่ผู้ชายอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบและผู้หญิงอยู่ในสภาพที่เป็นรอง หรือหมายถึงแนวคิดที่วิจารณ์สังคมและเรียกร้องให้สร้างความเสมอภาคทางเพศ ซึ่งแนวคิดนี้จะให้ความสนใจในประเด็นที่เกี่ยวกับอสิรภาพส่วนบุคคล ครอบครัว รัฐ การกระจายอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันทางเพศ ในเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมวัฒนธรรม เรียกร้องให้มีการสร้างสมดุลใหม่ระหว่างเพศในนามของความมีมนุษยธรรมเดียวกันและเคารพในความแตกต่างของกันและกัน

แนวคิดสตรีนิยมเริ่มมีขึ้นตั้งแต่ทศวรรษที่ 17 แบ่งเป็น 6 กลุ่มแนวคิด ได้แก่ แนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม (Liberal Feminism) แนวคิดสตรีนิยมสายมาร์กซิสต์ (Marxist Feminism) แนวคิดสตรีนิยมสายสุดขั้ว (Radical Feminism) แนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรม (Cultural Feminism) แนวคิดสตรีนิยมสายสังคมนิยม (Socialist Feminism) และแนวคิดสตรีนิยมสายนิเวศ (Ecofeminism) งานวิจัยนี้ใช้เกณฑ์คัดเลือกแนวคิดสตรีนิยมตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัยที่เน้นการศึกษาสตรีภายใต้สังคมชายเป็นใหญ่ ได้แก่

1. แนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม ถือได้ว่าเป็นแนวคิดคิดแรกของสตรีนิยม แนวคิดสตรีนิยมเริ่มมีขึ้นตั้งแต่ทศวรรษที่ 17 แนวคิดนี้มีรากฐานมาจากปรัชญาแนวเสรีนิยมที่เชื่อว่ามนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์อื่นตรงที่มนุษย์มีความสามารถในการมีเหตุผล สตรีนิยมสายเสรีนิยมจึงเชื่อในเรื่องสิทธิ ความเท่าเทียม ความยุติธรรม และโอกาสที่เท่ากัน ด้วยความเชื่อมั่นในความมีเหตุผลของมนุษย์นี้เอง ทำให้สตรีนิยมแนวเสรีนิยมพยายามเรียกร้องให้สตรีเปลี่ยนแปลงตัวเองเป็นมนุษย์ที่มีเหตุผลเช่นเดียวกับผู้ชาย และเรียกร้องให้โอกาสทางการศึกษา ทางเศรษฐกิจ และสิทธิต่างๆ เท่าเทียมผู้ชาย แนวคิดต่างๆ ที่นำเสนอมาของสตรีนิยมสายนี้เป็นแนวคิดของสตรีชนชั้นกลางและชนชั้นสูงเท่านั้น

2. แนวคิดสตรีนิยมสายสุดขั้ว แนวคิดนี้อาจจะเรียกว่าเป็นแนวคิดแนวก้าวหน้าหรือสตรีนิยมสายถอนรากถอนโคนเป็นแนวคิดที่มองว่าการกดขี่สตรีที่เกิดขึ้นมาจากการที่วิถีของเพศวิถี (Sexuality) เชื่อว่ารากแก้วของปัญหาอยู่ที่การประกอบสร้างขึ้นภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) เนื่องจากระบบชายเป็นใหญ่ได้เข้ามาครอบงำสังคมในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นความรู้หรือพฤติกรรมต่างๆ ของคนในสังคม ดังนั้น นักคิดแนวนี้จึงเรียกร้องให้โค่นล้มระบบการปกครองดังกล่าวทั้งหมด แนวคิดนี้เน้นการทำความเข้าใจและต่อสู้ภายในตัวเองของเพศหญิง หลีกเลี่ยงการหนีจากการต่อสู้ ถอนตัวจากความพยายามที่จะเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างสังคมชายเป็นใหญ่ ทำให้ความเหลื่อมล้ำทางเพศเป็นเรื่องธรรมชาติและธรรมดาของค่านิยมผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (ชวาลิน เพ่งบุญและคณะ. 2563 : 183-185; อรอนงค์ โฆษิตพิพัฒน์. 2563 : 6-7)

2. แนวคิดชายเป็นใหญ่หรือปิตาธิปไตย

การกำหนดบทบาทให้ผู้ชายมีความสำคัญเหนือกว่าผู้หญิงเป็นความพยายามในการบ่มเพาะให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันได้ผ่านการแบ่งแยกความเป็นชายและความเป็นหญิงตั้งแต่ระดับครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นสถาบันพื้นฐานในชีวิตมนุษย์ การแบ่งแยกเรื่องเพศสถานะนี้ยังกำหนดให้ทุกคนในครอบครัวตกอยู่ในภาวะความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ดังนั้นผู้ชายที่เป็น “บิดา” จึงได้รับบทบาทหน้าที่ให้เป็นผู้นำครอบครัวตามกรอบค่านิยมทางสังคม ส่วนผู้หญิงที่เป็น “มารดา” มีหน้าที่ดูแลงานเรือน คอยรับใช้อีกฝ่ายหนึ่ง ศูนย์กลางของครอบครัวจึงกลายเป็นผู้ชาย เมื่อสังคมขยายใหญ่กว้างออกไป บทบาทและความสำคัญของผู้ชายจึงมีเพิ่มมากขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงและความซับซ้อนของสังคม ระบบเศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง

ในศีกโลกตะวันตก ซิลเวีย วัลบี (Sylvia Waiby, ตุลาคม ค.ศ.1953-ปัจจุบัน) นักสังคมวิทยาชาวอังกฤษให้ความสำคัญชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) แนวคิดชายเป็นใหญ่หรือปิตาธิปไตยในฐานะที่เป็นแก่นแกนความเข้าใจสังคมของนักสตรีนิยม วัลบีเสนอว่าสังคมมีลักษณะของโครงสร้างชายเป็นใหญ่จำกัดผู้หญิงและผู้ชายในการรักษาสถานะการครอบงำของเพศชายเอาไว้ 6 ประการ ได้แก่ การทำงานที่ได้ค่าจ้าง ความสัมพันธ์แบบชายเป็นใหญ่ภายในบ้าน วัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่ เพศสภาพ ความรุนแรงที่ผู้ชายมีต่อ

ผู้หญิงและรัฐ ระบบชายเป็นใหญ่ในครัวเรือน ผู้ชายในฐานะหัวหน้าครอบครัวจะเป็นปัจเจกชนที่ควบคุมผู้หญิงให้ต้องอยู่ภายในบ้าน ซึ่งผู้ชายที่อยู่ในตำแหน่งนี้อาจเป็นบิดาหรือสามีเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการกดขี่โดยตรงและได้ประโยชน์จากการที่ผู้หญิงอยู่ในสถานะที่ต่ำกว่าหรือด้อยกว่า การที่ผู้หญิงถูกกดขี่เช่นนั้น เพราะผู้หญิงถูกกีดกันให้อยู่แต่ในพื้นที่ส่วนตัวของผู้ชาย ไม่สามารถเข้าสู่โครงสร้างของการทำงานหรือโครงการการเมืองได้ (รุ่งนภา ยรรยงเกษมสุข, และสมิต อินทวงศ์. 2558 : 88-89)

ในซีกโลกตะวันออก แนวคิดชายเป็นใหญ่หรือปิตาธิปไตยผูกพันกับระบบการเมืองการปกครองของชนชั้นสูงในสังคมและมักมีระบบการถ่ายทอดอำนาจผ่านทางระบบสายเลือดหรือถ่ายทอดผ่านระบบบรรดาศักดิ์ สังคมจีนในอดีตมีแนวคิดสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงการแบ่งแยกสถานะระหว่างชายกับหญิงและได้รับการยกย่องว่าเป็นหลักจริยธรรมขั้นพื้นฐานของระบอบศักดินาจีน ได้แก่ แนวคิดสามหลักห้าคุณธรรม (三綱五常) สามหลัก ประกอบด้วย จักรพรรดิเป็นเสาหลักของขุนนาง (君为臣纲) พ่อเป็นเสาหลักของลูก (夫为子纲) และสามีเป็นเสาหลักของภรรยา (夫为妻纲) ส่วนห้าคุณธรรม ประกอบด้วย เมตตาธรรม (仁) คุณธรรม (义) ธรรมเนียม (礼) สติปัญญา (智) และสัจจะ (信) (Yue. 2018 : 124) นอกจากนี้ยังมีแนวคิด “ซันฉงสี่เต๋อ” (三从四德) หรือหลักแนวคิดสามคล้อยสี่คุณธรรมบัญญัติไว้ในคัมภีร์ลี้จี้ 《礼记》 ที่ว่าด้วยเรื่องหลักจริยศาสตร์และคุณธรรมของการอยู่ร่วมกันในสังคมตามแนวคิดของขงจื้อและบรรดาลูกศิษย์ แนวคิดนี้เป็นหลักปฏิบัติที่สตรีจีนในสังคมปิตาธิปไตยต้องปฏิบัติตามตลอดชีวิต ประกอบด้วย วัยเยว่ ต้องเชื่อฟังบิดา (从父) แต่งงานต้องเคารพเชื่อฟังสามี (从夫) หากสามีตายต้องเชื่อฟังบุตรชาย (从子) ซึ่งจะเห็นว่าความเป็นชายตามแนวคิดนี้อยู่เหนือกว่าผู้หญิงในช่วงวัยของชีวิต นอกจากนี้ยังมีชื่อเต๋อหรือสี่คุณธรรมที่ผู้หญิงพึงยึดถือ ประกอบด้วย 1. มีคุณธรรม ชื่อสัตย์ต่อสามี (妇德) 2. วาจาดี อ่อนหวาน (妇言) 3. รูปร่างงดงามกิริยามารยาทดี การรักษาความสะอาด (妇容) 4. การบ้านการเรือนเพียบพร้อม (妇功) คุณธรรมที่สตรีต้องปฏิบัติดังกล่าวเน้นการบ่มเพาะขัดเกลาให้ผู้หญิงต้องคอยปรนนิบัติ เชื่อฟัง เคารพผู้ชายทั้งในบทบาทของลูกสาว ภรรยาหรือแม่แต่มารดาผู้ให้กำเนิด เนื่องจากเชื่อว่าหากผู้หญิงเข้ามายุ่งเกี่ยวในหน้าที่การงานของผู้ชายย่อมนำความวุ่นวายเดือดร้อนมาให้แก่ครอบครัว การกดขี่ผู้หญิงตกอยู่ในภาวะเช่นนี้ยังเป็นความพยายามรักษาอำนาจความเป็นชายอีกทางหนึ่ง หากผู้หญิงที่มีพฤติกรรมขัดแย้งต่อหลักแนวคิดซันฉงสี่เต๋อย่อมได้รับบทลงโทษทางสังคม เช่น การถูกสามีหย่าร้างตามแนวคิดเหตุแห่งการขับออกจากการเป็นภรรยาเจ็ดประการ (七出) เป็นต้น (นัยนพัศ อธิษฐ์พัศ. 2558 : 93; ภูเทพ ประภากร. 2564 : 22-23)

3. งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศพบว่าในประเทศไทยพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพียงงานเดียวคือบทความวิจัยของภูเทพ ประภากร (2564) โดยมีการกล่าวถึงการศึกษาตัวละครย่าทั้นซุนในมิติของบุตรสาวผู้ช่วยรักษามลประโยชน์และความมั่นคงให้แก่ครอบครัว นอกจากนี้ในฐานข้อมูล CNKI พบงานที่ศึกษาตัวละครย่าทั้นซุนในแง่มุมต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

ภูเทพ ประภากร (2564) เรื่องคุณค่าสตรีตามแนวคิดปิตาธิปไตยในสังคมศักดินาจีนจากวรรณคดีเรื่อง *ความฝันในหอแดง* ภายใต้กรอบแนวคิดสามหลักห้าคุณธรรมและแนวคิดสามคล้อยสี่คุณธรรม โดยคัดเลือกความสัมพันธ์ของตัวละคร 3 กลุ่ม ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับลูกสาว สามีกับภรรยา และเจ้านายกับ

สาวใช้ ผลการศึกษาที่เกี่ยวกับจ่าทันทุนเน้นให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างบิดาคือจ่าเจ้งกับจ่าทันทุนในฐานะเป็นลูกสาวจากอนุภรรยา บิดาคือผู้กำหนดชะตากรรมของลูกสาว ดังนั้นคุณค่าของสตรีในคู่ความสัมพันธ์นี้จึงเป็นไปในลักษณะกำหนดให้ลูกสาวเป็นเครื่องมือในการช่วยรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของครอบครัว แล้วยังเป็นเครื่องมือช่วยสานสัมพันธ์ในเครือข่ายตระกูลขุนนางของบิดา

บทความวิจัยที่ศึกษาโชคชะตาและบทบาทของตัวละครจ่าทันทุน ประกอบด้วย Zhang Wei (2015) เรื่องวิเคราะห์โคกนาฏกรรมในชีวิตของตัวละครจ่าทันทุน 《浅谈贾探春人物形象的悲剧性》 Duan Qiuyue (2016) วิเคราะห์เสน่ห์ในการปกครองแบบปราดเปรื่อง ถัดวัน จิ้งใจ ใจกว้างของจ่าทันทุน 《贾探春志高才精的管理魅力探析》 Huang Jiyuan (2017) วิเคราะห์ตัวละครจ่าทันทุนจาก*ความฝันในหอแดง* 《浅谈〈红楼梦〉中的贾探春》 Zhao Xiaomei (2017) การวิเคราะห์ตัวละครจ่าทันทุนจากเรื่อง*ความฝันในหอแดง* 《〈红楼梦〉中贾探春的形象分析》 และ Yu Caiqin และคณะ (2020) วิเคราะห์บุคลิกลักษณะตัวละครจ่าทันทุน 《贾探春人物形象的现实意义》 บทความเหล่านี้ล้วนมีเนื้อหาที่ศึกษาชาติกำเนิด บุคลิกและความคิดของจ่าทันทุนในการแสดงออกมาเพื่อพยายามลบภาพชาติกำเนิดที่ต่ำต้อยของตนด้วยการไม่ให้ความสำคัญกับมารดาแท้ของตน รวมถึงจ่าทันทุนยังอยาก แต่กลับมาให้ความเคารพนับถือหวังฮุยภรรยาเอก ให้ความสำคัญกับจ่าเป่าอู๋ ตลอดจนภาพลักษณ์ความเฉลียวฉลาดในการเจรจา ความเด็ดเดี่ยวในการปกป้องศักดิ์ศรีของตนและสาวใช้ประจำจวน ความกล้าหาญในการจัดการครอบครัวในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่มีความคิดริเริ่ม พยายามแสวงหารายได้จากทรัพย์สินที่ตระกูลจ่าครอบครอง นำไปต่อยอดให้เกิดเป็นรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งงานวิจัยข้างต้นมีการนำเสนอประเด็นที่ใกล้เคียงกัน จึงกล่าวได้ว่างานวิจัยในกลุ่มนี้เป็นการศึกษาตัวละครในวงกว้าง ยังไม่ได้เจาะลึกในด้านใดด้านหนึ่ง เน้นความเป็นไปของตัวละครตามการดำเนินเรื่องในด้นวรรณคดี

บทความอีกกลุ่มหนึ่งมีเนื้อหาแตกต่างกันไป ประกอบด้วย Lu Siqin (2018) การวิเคราะห์เปรียบเทียบสตรีสมัยปัจจุบันกับตัวละครจ่าทันทุน 《贾探春与现实女性比较》 ผลการศึกษาระบุว่าบทบาทความโดดเด่นของตัวละครจ่าทันทุนในด้านการบริหารครอบครัว การจัดการปัญหา รวมถึงความพยายามในการยกระดับสถานภาพของตนให้อยู่เหนือเรื่องชาติกำเนิดนั้น ล้วนเป็นสิ่งที่สตรีสมัยปัจจุบันควรค่าแก่การศึกษา โดยเฉพาะประเด็นการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัว ความพยายามรื้อฟื้นปรับสร้างกฎระเบียบต่างๆ อันจะนำไปสู่การประคับประคองตระกูลจ่าที่ใกล้ล่มสลายได้อย่างเข้าใจถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างถ่องแท้ ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาด้วยการแสวงหาช่องทางในการใช้ประโยชน์จากที่ดินทำกินของครอบครัวตามสภาพสังคมในช่วงเวลานั้น อนึ่งงานวิจัยนี้เสนอว่าความสามารถของสตรีที่แสดงออกมาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพสังคมในช่วงเวลานั้นประกอบ มิเช่นนั้นความพยายามทั้งหมดจะสูญเปล่าเฉกเช่นจ่าทันทุน สตรีในยุคปัจจุบันจึงมีข้อได้เปรียบในเรื่องสิทธิเสรีภาพและสถานภาพที่ทัดเทียมบุรุษ แนวทางการนำบุคลิกลักษณะของจ่าทันทุนไปใช้สำหรับสตรีในปัจจุบัน การสร้างความสัมพันธ์และการใช้พระเดชให้ลูกกาลเทศะ รวมถึงการวางแผนสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัว

นอกจากนี้ยังมีบทความของ Wei Ying (2019) เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบศิลปะในการนำเสนอความย้อนแย้งของ “หงส์” สองตัวจาก *ความฝันในหอแดง* 《红楼梦的两只“凤凰”与对比映衬艺术》 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะบุคลิก บทบาทของตัวละครสตรีสำคัญสองตัวคือหวังซีเฟิงกับ

จ๋าตันซุน ผลการศึกษาพบว่าตัวละครสองตัวแม่ได้รับหน้าที่ในการบริหารครอบครัวตระกูลจ๋า แต่กลับมีความแตกต่างกันในหลายด้าน หวังซีเฟิงมีลักษณะของหงส์ที่โดดเด่นและได้รับการยอมรับจากคนในตระกูลจ๋าย่าอยู่แล้ว จึงได้รับมอบหมายหน้าที่เป็นผู้จัดการครอบครัว นอกจากนี้การแต่งกายของหวังซีเฟิงยังบ่งบอกให้ทราบถึงสถานภาพและบทบาทในตระกูลจ๋าย่าอย่างชัดเจน ส่วนจ๋าตันซุนนั้นเปรียบเสมือนหงส์ที่รอคอยโอกาสเนื่องจากตกอยู่ภายใต้สภาวะกดดันจากสถานภาพตั้งแต่เกิดของตน ดังคำกล่าวของชิงเออร์ (兴儿) คนรับใช้ได้เอ่ยถึงจ๋าตันซุนว่าเป็นหงส์ที่เกิดในรังกา (老鸹窝里出凤凰) ดังนั้นเมื่อมีโอกาสให้ได้เข้ามาทำหน้าที่บริหารจัดการภายในครอบครัวจึงต้องแสดงออกมาให้โดดเด่นมากที่สุด แม้จะเป็นเพียงช่วงเวลาอันสั้นซึ่งหวังซีเฟิงเองย่อมตระหนักดีว่าจ๋าตันซุนในอีกสถานะหนึ่งนั้นเป็นลูกสาวของจ๋าย่าเจิ้ง สักวันหนึ่งต้องสมรสกับผู้อื่นแล้วย้ายออกไป จึงเปิดโอกาสให้จ๋าตันซุนแสดงความเป็นหงส์ของตนให้แก่ผู้อื่น โดยไม่ขัดขวางแต่กลับส่งชิงเออร์สาวใช้ประจำกายไปช่วยเหลือและสอดส่องพฤติกรรมต่างๆ ส่วนความแตกต่างในอีกด้านหนึ่งคือการแสดงออกถึงพฤติกรรมด้านมืดหรือความโหดร้าย ความเด็ดขาดของตัวละคร ตัวละครหวังซีเฟิงมักมีภาพลักษณ์ของความโหดเหี้ยมอำมหิตต่อผู้อื่นตั้งแต่สามีไปจนถึงคนรับใช้ รวมถึงแสดงออกถึงความเจ้าเล่ห์ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง จนนำไปสู่การปล่อยเงินกู้เก็บดอกเบี้ย อันเป็นสาเหตุหนึ่งของการล่มสลายของวงศ์ตระกูล แต่จ๋าตันซุนจะแสดงพฤติกรรมความเด็ดขาดในการบริหารหรือวิธีการแก้ไขปัญหาย่างเด็ดเดี่ยวอย่างเปิดเผย เห็นได้จากเหตุการณ์ตรวจค้นจวนต่างๆ ในสวนด้ากวนหยวน จ๋าตันซุนประกาศตัวชัดเจนว่าไม่ยินยอมให้ผู้ใดตรวจค้นสาวใช้ของตน นอกจากนี้หงส์ทั้งสองตัวนี้มีเป้าหมายในการบริหารจัดการครอบครัวที่แตกต่างกัน หวังซีเฟิงมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตนทั้งในเรื่องทรัพย์สินเงินทองและอำนาจ ส่วนจ๋าตันซุนมุ่งหวังการสร้างรากฐานให้แก่ครอบครัว เพราะเล็งเห็นถึงภทภัยเบื้องหน้าหากตนไม่กล้าลุกขึ้นมาแก้ไข ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงสรุปว่าทั้งสองตัวละครมีลักษณะที่ย้อนแย้งกันอย่างชัดเจนคือ คนหนึ่งเด่นชัดอีกคนรอคอยโอกาส คนหนึ่งเจ้าเล่ห์อีกคนเที่ยงตรง (一显一隐，一反一正)

นอกจากบทความวิจัยข้างต้นแล้ว ยังมีงานเขียนประเภทหนังสือวิเคราะห์ตัวละครจากวรรณคดีเรื่อง *ความฝันในหอแดง* หรือหนังสือรวบรวมบทความที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีเรื่องนี้อีกจำนวนหนึ่งได้มีการวิเคราะห์ตัวละครจ๋าตันซุนโดยนักวิชาการหอแดงวิทยานามอุโฆษหลายท่าน สามารถสรุปได้ดังนี้

Wang Kunlun (1984 : 66-75) ใช้ชื่อตอนว่า *ทันซุนผู้อยู่ในกระแสนักปกครอง* (政治风度的探春) กล่าวว่าตัวละครนี้มีความโดดเด่นในเรื่องการรักษากฎระเบียบ เคารพในลำดับศักดิ์ชั้นของวงศ์ตระกูล แต่ยังมีกระแสถึงความสามารถในการสร้างสตรีให้มีความแตกต่างไปจากค่านิยมทางสังคมที่เชิดชูสตรีที่ไร้ความสามารถคือสตรีที่มีคุณธรรม (女子无才便是德) แล้วยังเป็นสตรีที่มีความเข้มแข็ง เพียบพร้อมไปด้วยจริยวัตรที่สตรีพึงปฏิบัติ มีภาวะความเป็นผู้นำสูง ส่งผลให้สาวใช้ภายใต้การปกครองของจ๋าตันซุนมีเคยสร้างเรื่องบาดหมางให้แก่ผู้เป็นเจ้านาย ต่างไปจากสาวใช้คนสนิทในหมู่พี่น้อง กล้าที่จะเผชิญหน้ากับความท้าทายทางสังคมและพยายามผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของครอบครัว อันเนื่องจากเล็งเห็นแล้วว่าสถานภาพของตระกูลจ๋าย่าในด้านรายรับไม่มั่นคงดังเดิม Wang Kunlun ยังเห็นว่านโยบายการแสวงหารายได้จากที่ดินหรือการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นของจ๋าตันซุนนั้นมีลักษณะสอดคล้องกับความคิดของฉินเซ่อชิง (秦可卿) สะใภ้ผู้ล่วงลับที่เคยเข้าฝันหวังซีเฟิงให้หมั้นแสวงหาที่ดิน เพื่อป้องกันภัยเบื้องหน้าของครอบครัว อย่างไรก็ตาม ความพยายามของจ๋าตันซุนเป็นการเปลี่ยนแปลงได้เพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น มิอาจรักษา

ตระกูลจ๋าให้มั่งคั่งเช่นในอดีตได้ นอกจากนี้ยังเสนอความคิดเห็นว่าผู้ประพันธ์เอ็นดู ชื่นชอบตัวละครนี้จึงสร้างให้มีจุดจบในตัววรรณคดีที่มีความมั่นคงมากกว่าตัวละครอื่น

Li Hongyuan (2011 : 88-98) กล่าวถึงจ๋าทันซุนในบทที่ 7 พร้อมกับการเปรียบเทียบพี่น้องทั้งสี่คนให้เห็นว่าในบรรดาพี่น้องทั้งสี่คนนั้น จ๋าทันซุนเป็นตัวละครที่มีบุคลิกลักษณะใกล้เคียงบุรุษมากที่สุด กล่าวคือ กล้าทำ มีความรู้ ความสามารถทั้งงานที่สตรีพึงปฏิบัติและงานด้านการบริหาร นอกจากนี้จ๋าทันซุนมีความคิดที่แตกต่างไปจากพี่น้องคนอื่นในแง่มุขาทิกำเนิดของตนเองด้วยความพยายามในการเลือกมุมมอง ความคิดของตนให้เป็นไปตามที่ใจปรารถนา หลีกเลี่ยงการใกล้ชิดกับคนที่ตนไม่ต้องการเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะมารดาแท้ของตน แล้วยังริเริ่มก่อตั้งชุมนุมกวีขึ้นมา เพื่อให้เหล่าพี่น้องคนสำคัญในตระกูลได้แสดงความสามารถ สิ่งนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่าจ๋าทันซุนพยายามสร้างพื้นที่เฉพาะกลุ่มบุคคลชั้นสูงในเครือญาติพี่น้องสำคัญเท่านั้น อีกทั้งยังเป็นการถ่ายทอดความคิดในกลุ่มสตรีได้อย่างอิสระ สมดังคำกล่าวของจื่อเยียนใจ (脂砚斋) ผู้เขียนอรรถาธิบายรายละเอียดใน *บันทึกของศิลา* ที่กล่าวว่า “ทันซุนเห็นได้แจ่มชัด จับได้ตรงประเด็น พูดได้ชัดเจน ทำได้จริง เป็นผู้มีความสามารถ จึงมอบคำว่า ‘ปราดเปรื่อง’ ให้” “探春看得透，拿得定，说得，办得来，是有才干者，故赠以‘敏’字”

นอกจากนี้ยังมี Liu Xinwu (2016 : 392-397) ศึกษาในมิติปริศนาชะตาชีวิตหลังการสมรสไปยังดินแดนอันไกลกว่าเป็นที่ใดกันแน่ ซึ่งสันนิษฐานว่าตัววรรณคดีมีการกล่าวถึงประเทศเซียนเซียง (茜香国) ได้เกิดข้อพิพาทกับประเทศจีนในขณะนั้น จนจักรพรรดิจีนจำต้องส่งพระราชธิดาไปเป็นพระชายายังดินแดนนี้ จึงจำเป็นต้องส่งตัวแทนโดยการคัดเลือกจากบุตรสาวขุนนางชั้นสูง ดังนั้นจ๋าทันซุนจึงอาจกลายเป็นตัวแทนเพื่อช่วยรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ ช่วยรักษาความมั่นคง ความปลอดภัยตระกูลจ๋า

ขอบเขตการศึกษา

งานวิจัยนี้ยึดตัววรรณคดีเรื่อง *ความฝันในหอแดง* ฉบับแพร่หลายจำนวน 120 ตอนที่ประพันธ์โดยเฉาเสวียฉินและเกาเอ๋อร์ประพันธ์เสริมต่อ จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์สือไต้เหวินอี้ (时代文艺) ผู้วิจัยศึกษาตัวละครจ๋าทันซุนจากเนื้อหาทั้งจากบทสนทนา บทบรรยายบุคลิกลักษณะตัวละครโดยผู้ประพันธ์เองหรือจากการบรรยายให้ตัวละครอื่นกล่าวแทนตน รวมถึงความคิด การแสดงออก พฤติกรรมของตัวละครจ๋าทันซุนที่เกี่ยวกับการปฏิรูปครอบครัวแต่ละด้าน ประกอบด้วย ด้านพฤติกรรม ความคิดและความสัมพันธ์ต่อคนในตระกูล ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง ด้านการบริหาร และด้านภาวะผู้นำ รวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์แบบพรรณนาโดยใช้หลักแนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม สายสุดขั้วและแนวคิดชายเป็นใหญ่ในสังคมศักดินาจีน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และให้เห็นถึงความพยายามในการพลิกฟื้นสถานภาพความอยู่รอดของครอบครัวจากตัวละครสตรีอย่างจ๋าทันซุน

ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมข้อมูลจากหนังสือจื่อเยียนใจพิเคราะห์บันทึกของศิลา (脂砚斋重评石头记 甲戌本) ฉบับจ๋าชีว หนังสือจื่อเยียนใจพิเคราะห์ความฝันในหอแดง (脂砚斋批评本红楼梦) และหนังสือโจวหู่ซังอรรถาธิบายบันทึกของศิลา (周汝昌校订批点石头记) ประกอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางการวิเคราะห์ตัวละครจ๋าทันซุนจากความเห็นของนักวิชาการหอแดงวิทยา เพื่อให้เข้าใจจุดมุ่งหมายของเฉาเสวียฉินดียิ่งขึ้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การถ่ายทอดเสียงอ่านจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยในงานวิจัยนี้ยึดตามหลักเกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทยของคณะกรรมการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารจีน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 แต่ผู้วิจัยขออนุญาตให้ถอดเสียง zh ch sh เป็น จ, ช/ฉ, ส/ซ โดยไม่ขีดเส้นใต้และคำศัพท์ที่ใช้อย่างแพร่หลายในประเทศไทยแล้ว ผู้วิจัยจะถ่ายทอดเสียงตามความนิยม กรณีที่มีการถอดเสียงคำศัพท์ภาษาจีนชื่อเฉพาะ เช่น ตัวละคร ชื่อเมืองเป็นครั้งแรกจะวงเล็บตัวอักษรจีนกำกับ หากปรากฏชื่อเหล่านั้นซ้ำอีกในตำแหน่งอื่นจะไม่วงเล็บตัวอักษรภาษาจีนซ้ำอีก

2. การแปลบทสนทนา บทกวีหรือเนื้อหาภาษาจีนที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้แปลและเรียบเรียงขึ้นเองทั้งหมด ผู้วิจัยจะระบุตอนที่ปรากฏและเลขหน้าของบทสนทนา บทกวีหรือเนื้อหาเหล่านั้นทุกแห่ง เพื่อให้ผู้อ่านทราบถึงแหล่งที่มาในฉบับวรรณคดี

วิธีการดำเนินการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากตัวบทวรรณคดีจีนเรื่อง *ความฝันในหอแดง* ฉบับแปลและเกาเอ้อประพันธ์ จำนวน 120 ตอน สำนักพิมพ์สือไต้เหวินอี้ (时代文艺出版社) ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาตัวบทวรรณคดี *ความฝันในหอแดง* ฉบับแปลและหนังสือที่เกี่ยวข้องโดยการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานจากบทสนทนา บทบรรยายลักษณะ บุคลิกและพฤติกรรมของตัวละครย่าทันซุน รวมถึงตัวละคร สภาพแวดล้อมโดยรอบประกอบการศึกษา เพื่อให้เห็นถึงความคิดของผู้ประพันธ์ที่ส่งออกมาผ่านตัวละครเหล่านั้นที่มีต่อตัวละครย่าทันซุน

2. นำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาจัดหมวดหมู่โดยยึดจากการกระทำของตัวละครที่ศึกษาในการปฏิรูปครอบครัวตระกูลย่า ออกเป็นรายด้านประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง ด้านการบริหารและด้านภาวะผู้นำ วิเคราะห์ข้อมูลผ่านแนวคิดสตรีนิยมและแนวคิดชายเป็นใหญ่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. เขียนบรรยายผลการศึกษาและสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษาตามกรอบแนวคิดการวิจัย พร้อมทั้งเชื่อมโยงแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้ให้เห็นถึงความโดดเด่นและความแตกต่างของงานวิจัยนี้กับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตต่อไป

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพฤติกรรม แนวคิดของย่าทันซุนเรื่องการปฏิรูปครอบครัวตระกูลย่าในงานวิจัยนี้สามารถวิเคราะห์ออกมาในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับขอบเขตการศึกษาได้ ดังนี้

1. ด้านพฤติกรรม ความคิดและความสัมพันธ์ต่อคนทุกคนชั้นในตระกูลจ่า

จ่าทั้นซุนกับเจ้าอี่เหนิงมารดาแท้มีความสัมพันธ์ในลักษณะเจ้านายกับบ่าวรับใช้ ทั้งนี้เป็นไปตามธรรมเนียมลำดับชั้นในสังคมศักดินาที่มอบอำนาจในการเลี้ยงดูบุตรชายบุตรสาวแก่ภรรยาเอก จ่าทั้นซุนจึงยอมรับนับถือหวังฮูยีนเสมือนมารดาแท้ของตน รวมถึงการนับถือญาติฝ่ายหวังฮูยีนด้วย สะท้อนให้เห็นว่าความคิดจ่าทั้นซุนให้ความสำคัญกับระบบชนชั้นทางสังคม ยึดถือระบบการลำดับศักดิ์และระบบเครือญาติมากกว่าความสัมพันธ์ทางสายเลือด ซึ่งการกระทำนี้เป็นความพยายามในการลบภาพบุตรสาวที่เกิดจากอนุภรรยาต่ำต้อยอย่างเจ้าอี่เหนิงที่อดีตเคยเป็นสาวรับใช้ในตระกูลจ่ามาก่อน ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างจ่าทั้นซุนกับเจ้าอี่เหนิงจึงยังมีความห่างเหิน ประกอบกับพฤติกรรมของเจ้าอี่เหนิงที่มักสร้างเรื่องความวุ่นวาย เพื่อเรียกร้องความสนใจหรือความรัก การให้ความสำคัญจากชนชั้นปกครองในตระกูลจ่าจนนำไปสู่การทำร้ายผู้อื่น สิ่งนี้สะท้อนออกมาผ่านความคิดของจ่าทั้นซุนในตอนที่ 55 ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความเวทนาในชีวิตของลูกที่เกิดจากอนุภรรยา ความอึดอัดและความน้อยใจในโชคชะตาของตัวละครนี้ ความว่า

“赵姨娘开口便说道：“这屋里的人，都踹下我的头去还罢了，姑娘你也想一想，该替我出气才是！”一面说，一面便眼泪鼻涕哭起来。探春忙道：“姨娘这话说谁？我竟不懂。谁踹姨娘的头？说出来，我替姨娘出气。”赵姨娘道：“姑娘现踹我，我告诉谁去？”探春听说，忙站起来说道：“我并不敢。”李纨也忙站起来劝。赵姨娘道：“你们请坐下，听我说。我这屋里熬油似的熬了这么大年纪，又有你兄弟，这会子连袭人都不如了，我还有什么脸？连你也没脸面，别说是我呀。”探春笑道：“原来为这个，我说我并不敢犯法违礼。”一面便坐了，拿账翻给赵姨娘瞧，又念给他听，又说道：“这是祖宗手里旧规矩，人人都依着，偏我改了不成？这也不但袭人，将来环儿收了外头的，自然也是和袭人一样。这原不是什么争大争小的事，讲不到有脸没脸的话上。他是太太的奴才，我是按着旧规矩办。说办的好，领祖宗的恩典、太太的恩典；若说办的不公，那是他糊涂不知福，也只好凭他抱怨去。太太连房子赏了人，我有什么有脸的地方儿？一文不赏，我也没什么没脸的。依我说，太太不在家，姨娘安静些，养神罢，何苦只要操心？太太满心疼我，因姨娘每每生事，几次寒心。我但凡是个男人，可以出得去，我早走了，立出一番事业来，那时自有一番道理，偏我是女孩儿家，一句多话也没我乱说的。太太满心里都知道，如今因看重我，才叫我管家务。还没有做一件好事，姨娘倒先来作践我。倘或太太知道了，怕我为难，不叫我管，那才正经没脸呢！连姨娘真也没脸了！”一面说，一面抽抽搭搭的哭起来。

赵姨娘没话答对，便说道：“太太疼你，你该越发拉扯拉扯我们。你只顾讨太太的疼，就把我们忘了！”探春道：“我怎么忘了？叫我怎么拉扯？这也问他们各人。那一个主子不疼出力得用的人？那一个好人用人拉扯呢？”李纨在旁只管劝说：“姨娘别生气，也怨不得姑娘。他满心里要拉扯，口里怎么说的出来？”探春忙道：“这大嫂子也糊涂了！我拉扯谁？谁家姑娘们拉扯奴才了？他们的好歹，你们该知道，与我什么相干？”赵姨娘气的问道：“谁叫你拉扯别人去了？你不当家，我也不来问你。你如今现在说一是一，说二是二！如今你舅舅死了，你多给了二三十两银子，难道太太就不依你？分明太太是好太太，都是你们尖酸克薄！可惜太太有恩无处使！姑娘放心：这也使不着你的银子，明日等出了阁，我还想你额外照看赵家呢！如今没有长翎毛儿就忘了根

本，只‘拣高枝儿飞’去了。”探春没听完，气的脸白气噎，越发呜呜咽咽的哭起来。因问道：

“谁是我舅舅？我舅舅早升了九省的检点了！那里又跑出一个舅舅来？我倒素昔按礼尊敬，怎么敬出这些亲戚来了！既这么说，每日环儿出去，为什么赵国基又站起来？又跟他上学？为什么不拿出舅舅的款来？何苦来！谁不知道我是姨娘养的，必要过两三个月寻出由头来，彻底来翻腾一阵，怕人不知道，故意表白表白！也不知道是谁给谁没脸！幸亏我还明白，但凡糊涂不知礼的，早急了！””

“เจ้าอีเหนียงพอเอ่ยปากก็กล่าวว่า ‘คนในบ้านนี้ล้วนเหยียบบนหัวฉันกันแล้ว คุณหนูเจ้าลองคิดดู ควรระบายนามโกรธของฉันถึงจะถูก’ ด้านหนึ่งพูด อีกด้านหนึ่งร้องไห้เศร้าโศกขึ้นมา ทันทีที่ตอบว่า ‘คำพูดของอีเหนียงนี้หมายถึงใคร ตัวฉันยังไม่เข้าใจ ใครไปเหยียบหัวของอีเหนียง พูดออกมา ฉันจะได้จัดการแทนอีเหนียงให้’ เจ้าอีเหนียงกล่าวว่า ‘ตอนนี้คุณหนูเหยียบฉันอยู่ ฉันจะไปบอกใครได้’ ทันทีที่ฟังแล้วรีบลุกขึ้นกล่าวว่า ‘ฉันเองคงมิกล้า’ เหลียวลูกขึ้นมาร้อง เจ้าอีเหนียงกล่าวว่า ‘เชิญพวกท่านนั่งก่อน ขอฉันพูดบ้าง ในบ้านฉันทนทำงานหนักจนอายุเยอะขนาดนี้แล้ว มีทั้งท่านและพี่น้องของท่าน ทุกวันนี้แม้แต่สีเหริน (สาวใช้) ยังเทียบไม่ได้ ฉันจะเอาหน้าไปไหน แม้แต่ท่านก็ไม่รู้จะเอาหน้าไปไหนด้วย ยังไม่ต้องกล่าวถึงฉัน’ ทันทีที่หัวเราะแล้วกล่าวว่า ‘ที่แท้ด้วยเรื่องนี้ ฉันว่าตัวฉันก็มิกล้าละเมิดกฎธรรมเนียม’ ด้านหนึ่งก็นั่งลงแล้วเอาบัญชีมาพลิกให้เจ้าอีเหนียงดูท่องให้เขาฟัง แล้วพูดว่า ‘นี่เป็นกฎระเบียบเดิมของบรรพบุรุษ ทุกคนต้องทำตาม ฉันจะมาแก้ไขได้อย่างไร มีเพียงแต่สีเหริน ภายภาคหน้าหากน้องหวนแต่งงานกับคนนอกย่อมต้องเหมือนกับสีเหริน ความจริงมิใช่แย้งจึงความเป็นใหญ่เล็ก หากจะพูดถึงมีหรือไม่มีหน้าตา เขาก็เป็นบ่าวรับใช้ของสุหยิน ฉันจำต้องยึดปฏิบัติตามธรรมเนียมเดิม หากบอกว่าทำได้ดี ย่อมได้รับความเมตตาจากจ่าหมู่ สุหยิน แต่หากบอกว่าทำไม่ได้ นั้นเป็นเพราะเขาไร้วิชา ทำได้เพียงบ่นต่อว่าเขาไป สุหยินเองแม้แต่คนในบ้านยังมอบรางวัล แล้วฉันจะเอาหน้าไปไหน หนังสือดั่งนี้มีได้รางวัล ไขว่ฉันจะไม่มีที่ใดให้เสียหน้า หากยึดตามฉันพูด สุหยินไม่อยู่บ้าน อีเหนียงควรลงบวงตัวให้เหมาะสมเถอะ เหตุใดต้องมาทุกข์ร้อน สุหยินเต็มใจรักใคร่เอ็นดูตัวฉัน เพราะอีเหนียงก่อเรื่องทุกครั้ง หากว่าฉันเป็นผู้ชายสามารถออกไปได้ ฉันต้องออกไปแน่ ไปก่อร่างสร้างตัว ถึงตอนนั้นคงมีหนทางสำหรับฉัน บังเอิญฉันเป็นลูกสาว หากพูดมากเกินไปก็ควรพูด สุหยินทราบดีอยู่เต็มอก ตอนนี้ให้ความสำคัญกับฉัน จึงให้ฉันมาช่วยดูแลครอบครัว ยังไม่ได้ทำเรื่องดีสักอย่าง อีเหนียงกลับมาเหยียบย่ำฉันก่อน หากรู้ไปถึงสุหยินกลัวทำให้ฉันลำบากใจ ไม่ให้ฉันช่วยดูแล สิ่งนี้แหละคือการไม่มีหน้าตาอย่างแท้จริง’ ด้านหนึ่งพูดต่อว่า อีกด้านหนึ่งร้องไห้น้อยใจออกมา

เจ้าอีเหนียงมิได้มีคำพูดโต้ตอบ กล่าวเพียงว่า ‘สุหยินรักใคร่เจ้า เจ้าก็ยิ่งผิดยิ่ง ผิดยิ่งพวกเรา เจ้าได้แต่คำนึงถึงสุหยินรักใคร่เอ็นดูคงลืมพวกเราไปแล้ว’ ทันทีที่กล่าวว่า ‘ฉันจะลืมได้อย่างไร ฉันผิดอย่างไร นี่คงต้องถามพวกท่านแต่ละคน มีเจ้านายคนไหนไม่เอ็นดูคนที่ใช้ให้ออกแรง คนดีคนไหนที่ใช้นแล้วผิดอีก’ เหลียวลูกที่อยู่ด้านข้างกล่าวขอร้องว่า ‘อีเหนียงอย่าโมโห อย่าโทษคุณหนูไปเลย หากในใจเขาอยากจะทำผิดที่ไหนเลยจะกล้าเอ่ยปากออกมาได้’ ทันทีที่ตอบว่า ‘พี่สะใภ้ นี่ก็เหลวไหล ฉันจะไปผิดใครได้ คุณหนูบ้านใครไปผิดผิดเหล่านี้อะไรรับใช้ขึ้นมา ผิดถูกดีชั่วของเรา พวกเขาล้วนเข้าใจ ฉันจะไปเกี่ยวข้องกับอะไร’ เจ้าอีเหนียงโกรธขึ้นแล้วถามว่า ‘ใครให้เจ้ามาผิดผิดคนอื่น หากเจ้าไม่รับภาระดูแลครอบครัว ฉันคงไม่มาถามเจ้า บัดนี้เจ้าพูดจาแจ่มแจ้ง หนึ่งคือหนึ่ง สองคือสอง น้าชายของเจ้าตายไป เจ้ากลับมาให้ยี่สิบตำลึง สุหยินคงมียอมตามเจ้าหรือ สุหยินเป็นเจ้านายที่ดี ทั้งหมดเป็นเพราะพวกเจ้าใจจัดใจดำ น่าเสียดายสุหยินมีเมตตากรุณา

คุณหนูวางใจเถอะ นี่คงไม่ใช่เงินของเจ้า วันหน้ารอฉันออกไป ฉันยังหวังว่าเจ้าจะดูแลครอบครัวเราเป็นพิเศษ มาวันนี้ยังไม่มีปีกขนยาวกลับลิ้มรสมะพร้าวแล้ว ทำเพียงหวังจะบินสูงไปไกลๆ’ ที่นั่นมีท่นฟังจนจบพูดขึ้นด้วยความโกรธและความเศร้าใจว่า ‘ใครกันเป็นน้ำชายของฉัน น้ำชายของฉันเพิ่งเลื่อนชั้นเป็นข้าหลวงตรวจการเก่ามณฑล (หมายถึงหวังจื่อเถิง พี่ชายของหวังฮูหยิน คำพูดนี้แสดงว่าจ๋าที่นั่นนับถือญาติฝั่งหวังฮูหยินมากกว่าญาติฝั่งมารดาแท้ของตน) ไหนเลยจะมีน้ำชายออกมาอีกคน แต่ไหนมาฉันเคารพด้วยหลักเหตุผล ยิ่งเคารพนับถือญาติยิ่งมีเพิ่มออกมาแล้ว เมื่อพูดเช่นนั้น น้องหวนออกไป เหตุใดเจ้ากั้วจึงต้องลุกยืนขึ้น แล้วยังไปเรียนเป็นเพื่อนกับเขา เหตุใดไม่เอาเงินของน้ำชายออก ต้องมาลำบากเช่นนี้ ใครที่ไม่รู้ว่าอีเหนียงเลี้ยงดูฉัน สองสามเดือนนี้หาเหตุผลมา โหมสาดใส่กันไปให้ถึงที่สุด คงกลัวว่าใครไม่รู้ เจตนามาเสนอหน้า คงไม่รู้ว่าใครกันทำให้ใครเสียหน้า ดีที่ฉันยังเข้าใจแจ่มแจ้ง แต่หากเลอะเทอะไม่เคารพกฎมากกว่านี้ คงเดือดร้อนไปนานแล้ว’ ” (Cao and Gao. 2019 : 396-397)

คำพูดของจ๋าที่นั่นชวนข้างต้น Zhou Ruchang เสนอความคิดเห็นว่าแท้จริงแล้วจ๋าที่นั่นเข้าใจดีว่าตนตกอยู่ในภาวะลูกที่เกิดจากอนุภรรยา แล้วยังเป็นสตรีในครอบครัวใหญ่ ความสำคัญของตนย่อมน้อยกว่าบุตรหลานจากภรรยาเอก ดังนั้นจ๋าที่นั่นจึงพยายามลดปมเรื่องชาติกำเนิดด้วยความสามารถที่พยายามแสดงออกมา

“探春此语多少层辛酸委屈，最要者不幸生于女儿，因于闺中。第二，又不幸身为庶出，旧时女儿身处此境口不能言，其苦无比，而探春偏偏又是“才自精明志自高”之脂粉英雄。书中写探春笔墨尤需细玩，在诸姊妹中宝玉志趣与三妹最为契合，此中消息更宜细参。”

“คำพูดของที่นั่นแฝงนัยความทุกข์เศร้าใจหลายชั้น สิ่งสำคัญคือการเกิดเป็นผู้หญิง อยู่ในกลุ่มคุณหนู สิ่งที่สองคือเกิดจากอนุภรรยา ธรรมเนียมเดิมผู้หญิงที่เกิดในสถานะนี้ย่อมไร้โอกาสเอ่ยวาจาเกินควร ความทุกข์ยากเกินบรรยาย แต่ที่นั่นเป็นผู้หญิงแกร่งที่ปราดเปรื่องจิตแจ่มแจ้งตนสูงศักดิ์ ในงานประพันธ์เขียนถึงที่นั่นอย่างวิจิตรถึถ้วน บรรดาพี่น้อง เป้าอู๋ มีสัมพันธ์ที่ดีกับที่นั่นมากที่สุด สิ่งนี้คือควรค่าแก่การศึกษา” (Zhou. 2017 : 711)

ความสัมพันธ์ที่จ๋าที่นั่นมีต่อพี่ชายต่างมารดาอย่างจ๋าเป้าอู๋มีความสนิทสนมมากกว่าจ๋าหวน น้องชายแท้ของตนเช่นในตอน ที่ 27 จ๋าที่นั่นได้ถามสุขภาพของจ๋าเป้าอู๋ และแสดงความห่วงใยว่าจ๋าเป้าอู๋จะถูกบิดาเรียกไปต่อว่า พร้อมทั้งแสดงถึงความไว้วางใจจ๋าเป้าอู๋ให้ไปเลือกซื้อตัวอักษรมงคล ภาพวาดของเล่น ของใช้เล็กๆ น้อยๆ ที่ต้องให้จ๋าเป้าอู๋เป็นผู้ไปซื้อเท่านั้น นอกจากนี้จ๋าที่นั่นยังเคยเย็บพันรองเท้าให้แก่อจ๋าเป้าอู๋ แต่ไม่เคยทำให้จ๋าหวน แม้จะถูกเจ้าอีเหนียงตำหนิก็ตาม แสดงให้เห็นถึงความคิด พฤติกรรมของจ๋าที่นั่นที่พยายามยึดโยงกลุ่มเครือญาติฝั่งหวังฮูหยินมากกว่าฝั่งมารดาแท้ของตน

ตอนที่ 37 จ๋าที่นั่นก่อตั้งชุมนุมกวีในสวนด้ากวนเหวียนของตระกูลจ๋า โดยเชิญเหล่าคุณชายคุณหนูคนสำคัญของครอบครัวเข้าร่วม ซึ่งทำให้เห็นว่าจ๋าที่นั่นพยายามแสดงบทบาทของตนให้เป็นศูนย์กลางความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นในครอบครัว ทั้งยังเป็นการแสดงความสามารถด้านการประพันธ์บทกวีและการจัดการภายในครอบครัวของจ๋าที่นั่น จะทำให้เห็นว่าผู้ประพันธ์ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ ความสามารถและภาวะผู้นำของตัวละครนี้ ข้อความในบัตรเชิญเข้าร่วมชุมนุมกวีของจ๋าที่นั่น กล่าวว่า

“妹探謹启二兄文几：前夕新霁，月色如洗，因惜清景难逢，未忍就卧，漏已三转，犹徘徊桐槛之下，竟为风露所欺，致获采薪之患。昨亲劳抚嘱已，复遣侍儿问切，兼以鲜荔并真卿墨迹见赐，抑何惠爱之深耶！今因伏几处默，忽思历来古人，处名攻利夺之场，犹置些山滴水之区，远招近揖，投辖攀辕，务结二三同志，盘桓其中，或竖词坛，或开吟社：虽因一时之偶兴，每成千古之佳谈。妹虽不才，幸叨陪泉石之间，兼慕薛林雅调。风庭月榭，惜未宴集诗人；帘杏溪桃，或可醉飞吟盏。孰谓雄才莲社，独许须眉；不教雅会东山，让余脂粉耶？若蒙造雪而来，敢请扫花以俟。谨启。宝玉看了，不觉喜的拍手笑道：“倒是三妹妹高雅，我如今就去商议。””

“หนังสือจากน้องทันทุนเรียนเชิญพี่เป่าอีวี่: วันก่อนยามสายฝนที่อากาศแจ่มจรัส แสงจันทร์สว่างไสว สะอาดตา เนื่องด้วยทิวทัศน์งดงามยากประสพ จนมีอาจเข้านอนได้ วนเวียนอยู่สามวัน ประดุจยงวนเวียนอยู่ ยังธรรมิ์ไม่ถึง ในที่สุดต้องสายลมพัดผ่าน เป็นเหตุแห่งความไม่สบาย วันวานจำต้องพลบโยนตนเอง ส่งสาวใช้ มาได้ถามทุกซอกซอก ทั้งน้ำล้นจรัสดีและอักษรของเงินชิง (นักเขียนที่มีชื่อเสียงในสมัยราชวงศ์ถัง นามเต็มว่า เอียนเงินชิง) ไปมอบให้ แสดงความเมตตารักใคร่อย่างสุดซึ้ง วันนี้แม้จะอยู่อย่างเจ็บเหงา พลันนึกถึงคน โบราณจัดสนามประชันช่วงชิงตำแหน่งลาภยศ ประดุจสายนทีหลอมรวม ไกลไกลชักชวนเวียนมาบรรจบ เหนียวรังแกให้อยู่ต่อ พยายามสมานเพื่อนร่วมคิดสองสามคน ให้แสดงความกล้าหาญในกลุ่ม หรือตั้งสถานที่ ชุมชนวรรณกรรมหรือเปิดชุมชนกวี แม้เวลาหนึ่งใคร่ร่วมสนทนากัน จักกลายเป็นเรื่องตึงต้ามสับสนกันไป น้องนี้ แม้ไร้ความสามารถ เดชะบุญได้ร่วมอยู่แหล่งน้ำ ทั้งเลื่อมใสเชวีย (เชวียเป่าไซ) หลิน (หลินได้อีวี่) ที่มี ความสามารถด้านการประพันธ์ล้ำเลิศ สดุดีบรรเจิดสายลมโชยในศาลา ยังเสียดายมิได้ร่วมกลุ่มชุมนุมกวี ม่าน ดอกชิงตันเถาลำธาร หรือร่วมดื่มสุราเคล้ากวี โฉนกล่าว่าผู้มีปัญญาล้ำเลิศจะรวมเป็นชุมชนเหลียนจำเพาะ พวกมีหนวดเครา ไม่ฝึกฝนความอ่อนหวานของชุมนุมตงชาน หรือจักยอมให้พวกเราที่ฝึกแปดแปดจัดตั้งชุมนุม หาก ฝ่าหิมะนั่งเรือมา ยิ่งกล้าเชิญมากวาดบุปผชาติรอคอย เรียนเชิญด้วยความเคารพ เป่าอีวี่อ่านแล้วชื่นชอบ ปรบมือทันทิกกล่าวว่า น้องสามเขียนได้งดงามล้ำค่า วันนี้ฉันจะไปปรึกษา” (Cao and Gao. 2019 : 255)

Zhou Ruchang เสนอความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่าจากคำเชิญข้างต้น ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความสามารถ ด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษาของจายาทันทุนสูงกว่าหลินได้อีวี่กับเชวียเป่าไซ สะท้อนให้เห็นถึงภาวะผู้นำในด้านการปกครอง ตลอดจนความพยายามในการจูงใจบุคคลสำคัญในครอบครัวให้เข้าร่วมกลุ่มตามที่ตนประสงค์ แต่ด้วยความเป็นสตรี จึงทำได้เพียงกิจกรรมเล็กน้อย นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของตัวละคร จายาทันทุนที่อาจจะเกี่ยวพันกับการทวนกลับมาเจอกันอีกครั้งหลังตระกูลจายาล่มสลายระหว่างจายาเป่าอีวี่กับสื่อ เชียงอวี่น (史湘云) ตามความเชื่อของ Zhou Ruchang อีกด้วย

“看探春此等笺札脱尽尘俗，我谓钗黛高才也写不出。即使能写，风格亦异。探春乃是巾 帼异才，脂粉英雄，实有经邦济世之度量。因是女子，故后文有身非男儿之叹。如今身在大观 园，首倡诗社，开辟一大新局面， 即可见其才干之一斑。又，海棠社实为湘云一人而设，而首倡 者却为探春，此暗伏后文宝玉湘重逢之事，探春乃一重要任务。”

“ดูทันทุนเขียนหนังสือเชิญเช่นนี้ไร้ความหยาบช้า ฉันคิดว่าไซได้มีความสามารถมากเพียงใดยังมีอาจ เขียนออกมาได้ แม้จักเขียนได้ สรรพคุณศิลป์ย่อมแตกต่าง ทันทุนยังเป็นวีรสตรีผู้ปราดเปรื่อง มาก ความสามารถ จนกระทั่งปกครองแคว้นแคว้นได้ แต่ด้วยเป็นผู้หญิง ทำให้เนื้อหาตอนท้ายถอดถอนใจใคร่เป็น

ผู้ชาย วันนี้อยู่ในตำกวนหยวน ริเริ่มชุมนุมกวี ปฏิรูปฐานใหม่ กลับเป็นเพียงความสามารถที่ธรรมดา ชุมชนกวีให้กำลังใจเพื่อเซียงอวี่น แต่ผู้ริเริ่มก่อตั้งคือทันทุน สิ่งนี้จึงเผยแพร่ว่าภายหลังเป่าอวี่จะได้พบมาพบกับเซียงอวี่น ทันทุนจึงเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งผู้หนึ่ง” (Zhou. 2017 : 479)

ในตอนี่ 62 จย่าทันทุนให้ความสำคัญกับวันเกิดของสมาชิกคนสำคัญในตระกูลจย่า แม่แตผิงเออร์ (平儿) ซึ่งเป็นสาวใช้คนสำคัญในตระกูลจย่าที่สามารถช่วยเหลืองานของหวังซีเฟิงได้ และเป็นสาวใช้ที่มีอำนาจมากในกลุ่มบ่าวรับใช้ทั้งหมด ส่งผลให้สถานภาพของผิงเออร์อยู่เหนือบ่าวรับใช้ทั่วไป จย่าทันทุนจึงจัดงานฉลองวันเกิดให้ผิงเออร์ ทำให้เห็นว่าจย่าทันทุนให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีความสำคัญ เชื่อมโยงกับชนชั้นนำในตระกูลจย่า และแสดงถึงความพยายามเชื่อมความสัมพันธ์กับผู้อื่น อีกทั้งยังเป็นนำตนเองเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมสำคัญในครอบครัวอีกทางหนึ่งด้วย จย่าทันทุนจดจำวันเกิดของชนชั้นนำและคุณหนูคุณชายคนสำคัญในครอบครัวได้ เช่น เซวียเป่าไซ จย่าหยวนซุน หลินได้อวี่ เป็นต้น

2. ด้านพฤติกรรม ความคิดต่อภาวะเศรษฐกิจของตระกูลจย่า

เมื่อจย่าทันทุนมีโอกาสเข้ามาช่วยดูแลภายในครอบครัวแทนหวังซีเฟิงผู้จัดการตระกูลจย่าที่ล้มป่วย ได้พบว่าสภาพการเงิน เศรษฐกิจของครอบครัวเข้าขั้นภาวะวิกฤต รายรับน้อยกว่ารายจ่ายมาก ดังนั้นจย่าทันทุนจึงพยายามแสวงหาเงินทองจากแหล่งทุนทรัพย์ และลดค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ตนสามารถกระทำได้อาทิ ในตอนที่ 55 จย่าทันทุนเสนอให้ตัดเงินค่าอุปกรณ์การเรียนบางรายการของเหล่าคุณหนูประจำตระกูลออก เนื่องจากมองว่าไม่มีความจำเป็น ความว่า

“环爷和兰哥家学里这一年的银子，是做那一项用的？”那媳妇便回说：“一年学里吃点心或者买纸笔，每位有八两银子的使用。”探春道：“凡爷们的使用，都是各屋里月钱之内：环哥的是姨娘领二两；宝玉的，老太太屋里袭人领二两；兰哥儿是大奶奶屋里领：怎么学里每人多这八两？原来上学去的是为这八两银子！从今日起，把这一项蠲了。平儿回去，告诉你奶奶，说我的话，把这一条务必免了。”平儿笑道：“早就该免。旧年奶奶原说要免来着，因年下忙，就忘了。”

“‘เงินค่าเล่าเรียนของท่านหวนกับพี่หลันของปีนี้ก็มีค่าใช้จ่ายประเภทใดบ้าง’ สาวใช้คนนั้นตอบว่า ‘หนึ่งปีในโรงเรียนมีทั้งค่าขนมหรือไม่กี่ค่ากระดาษาพู่กัน แต่ละท่านมีค่าใช้จ่ายสอยแปดตำลึงเงิน’ ทันทุนกล่าวว่า ‘โดยทั่วไปเหล่าคุณชาย ที่ใช้เงินล้วนเป็นเงินรายเดือนของแต่ละจวน ของจย่าหวนเจ้าอีเหนียงรับสองตำลึงของเป่าอวี่เหล่าไท่ไท่มอบให้สี่หรืรับไปสองตำลึง จย่าหลันพี่สะใภ้ใหญ่รับไป เหตุใดแต่ละคนยังมารับเพิ่มอีกแปดตำลึง ที่แท้ไปโรงเรียนก็เพื่อเอาเงินแปดตำลึงนั้นหรืนับแต่วันนี้ไป ควรตัดออกไป ผิงเออร์กลับไปบอกเจ้านายของเจ้าว่าเป็นคำพูดของข้า รายการนี้ต้องงดได้แล้ว’ ผิงเออร์หัวเราะแล้วตอบว่า ‘ควรตัดออกนานแล้ว ปีก่อนท่านเฟิงเจี๋ยว่าจะงด แต่ด้วยมีธุระมากจึงลืมไปสิ้นแล้ว’ ” (Cao and Gao. 2019 : 398)

นอกจากนี้จย่าทันทุนยังเสนอให้มีการปรับลดการจ่ายเงินในบางรายการของหวังซีเฟิง เพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายที่ซ้ำซ้อนจนเกินไปในตอนี่ 56 จย่าทันทุนเสนอให้ลดภาระค่าใช้จ่ายชิปาละรายเดือน จำพวกของใช้สุ่ยสุ่ยพวกเครื่องประดับ เนื่องจากเหล่าคุณหนู สาวใช้ล้วนได้รับเงินที่มากเพียงพอ ทั้งยังไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ทรัพย์สินมีจำกัด หากปล่อยปละต่อไปเกรงจะรั่วไหลเกินควบคุมไปได้ ซึ่งเดิมค่าใช้จ่ายเหล่านี้หวังซีเฟิงและผิงเออร์จะมอบให้เป็นประจำ การกระทำของจย่าทันทุนจึงเป็นการรื้อวิธีการจ่ายเงินอื่นของ

ผู้จัดการตระกูลย่ำไปอีกอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ในตอนที 56 จย่าทั้นซุนเสนอให้ใช้นโยบายการหารายได้จากทรัพย์สินบนที่ดินของตระกูลย่ำ พร้อมทั้งเสนอผลประโยชน์ให้แก่เหล่าแม่บ้านและคนรับใช้ แสดงให้เห็นถึงความคิดของสตรีที่พยายามสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์และเงินทองส่วนกลางของครอบครัวให้แก่ผู้คนที่ต้องมาทำงานให้ตน ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้อื่นซาบซึ้งในน้ำใจ ยินยอมให้ความช่วยเหลือ รวมถึงส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของจย่าทั้นซุนอีกด้วย

ความคิดริเริ่มของจย่าทั้นซุนในการแสวงหารายได้จากที่ดินได้มาจากการเลียนแบบบ้านของผู้คนที่ตนพบเจอ และเห็นว่าสามารถสร้างรายได้ต่อปีจำนวนมาก ทั้งยังเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการรู้จักประยุกต์ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของครอบครัวตนเอง โดยการนำใบชาแห้ง ใบบัวแห้ง เศษพืชสมุนไพรแห้งนำไปขายสร้างรายได้เฉลี่ยต่อปีหลายร้อยตำลึง แผนการของจย่าทั้นซุนคือการคัดเลือกเหล่าแม่บ้าน แม่หมี่ที่ต้องมีหน้าที่ดูแลสวนด้ากวนหยวนอยู่แล้วเข้าไปรับผิดชอบพื้นที่และงานต่างๆ โดยมีคิดค่าเช่า ทั้งยังอนุญาตให้เหล่าแม่บ้าน แม่หมี่จ่ายผลตอบแทนเป็นผลผลิตหรือทรัพย์สินที่หาได้ การกระทำเช่นนี้มีข้อดีหลายประการ หนึ่งคือสวนด้ากวนหยวนของครอบครัวย่อมมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิดโดยไม่จำเป็นต้องจ้างคนงานเพิ่ม สองคือผู้ที่ทำงานได้มากสามารถหารายได้ได้มากขึ้น ย่อมต้องรับผิดชอบหน้าที่ของตนอย่างเคร่งครัด สามคือเหล่าแม่บ้านย่อมต้องรักษาละเอียดของสวน มีคิดทั้งข้าง สี่คือลดภาระค่าจ้างคนดูแลสวน คนตัดไม้ ความคิดของจย่าทั้นซุนมีข้อดีถึงสี่ประการ แม้แต่เขียเป่าไชยังเอ่ยปากชมว่าความคิดนี้ดี หากกระทำต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาสามปีไม่อดอยากทุกข์ยากแน่ ส่วนหลี่หวันยังชื่นชมความคิดนี้ ทั้งนี้จย่าทั้นซุนยังเสนอแนะว่าเมื่อมีการคิดบัญชีปลายปี แม่ผู้เป็นเจ้านายสามารถได้รับไปครึ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นกฎที่ปฏิบัติแต่ดั้งเดิมสืบต่อมา (每常的旧规) แต่เรื่องนี้เป็นความคิดของตน ดังนั้นจึงไม่ควรให้ถึงมือพวกเขา ทุกปีที่น่าเข้าบัญชีจึงควรแยกออกมาอีกด้วย ซึ่งความคิดเช่นนี้เป็นรูปแบบของนักคิด นักปฏิรูปที่ต้องการเห็นความยุติธรรมและกระจายผลประโยชน์ให้แก่ทุกฝ่าย ตลอดจนรับผิดชอบต่อความคิดของตน เป็นการแสดงภาวะผู้นำได้เป็นอย่างดี

3. ด้านพฤติกรรม ความคิดต่อความมั่นคงของตระกูลย่ำ

จย่าทั้นซุนเห็นถึงภพภัยที่ตระกูลย่ำกำลังจะได้รับเช่นเดียวกับตระกูลเงิน ซึ่งทั้งสองตระกูลมีสายสัมพันธ์เป็นอย่างดี ตระกูลเงินถูกราชสำนักเข้าตรวจค้นริบทรัพย์สินสมบัติ ส่งผลให้สถานะทางสังคมตกต่ำลง จย่าทั้นซุนตระหนักดีถึงสภาพของครอบครัวว่าหากไร้ที่พึ่ง บารมีจากพระชายาเสียนเต๋อจย่าหยวนซุนแล้วตระกูลย่ำย่อมตกอยู่ในสภาวะยากลำบากในวันใดวันหนึ่ง ประกอบกับหวังซีเฟิงร่วมมือกับหวังฮูยิ่นเข้าตรวจค้นจวนของเหล่าคุณหนู จึงเป็นการเตือนให้ผู้อ่านทราบว่าการตระกูลย่ำกำลังประสบปัญหาภายใน กล่าวว่

“你们别忙，自然你们抄的日子有呢！你们今日早起不是议论甄家，自己盼着好好的抄家，果然今日真抄了！咱们也渐渐的来了！可知这样大族人家，若从外头杀来，一时是杀不死的。这可是古人说的，‘百足之虫，死而不僵’，必须先从家里自杀自灭起来，才能一败涂地呢！”说着，不觉流下泪来。”

“พวกเจ้าอย่ารีบร้อนไป วันที่พวกเจ้าตรวจค้นย่อมมีแน่นอน วันนี้พวกเจ้ามิใช่พูดถึงตระกูลเงินหรือ พวกเราอยู่ดีๆ วันนี้กลับมาตรวจค้นกันเองจริงๆ แล้ว พวกเราคงอีกไม่นานค่อยๆ มาถึงแล้ว ตระกูลใหญ่เช่นนี้ หากทำร้ายจากภายนอก คงทำร้ายไปตายแน่ สิ่งนี้เหมือนคำพูดคนโบราณที่กล่าวว่า ‘แมลงร้อยขา ตาย

ไปไม่สูญสิ้น' จำต้องทำร้ายจากด้านในกันเอง จึงจะสามารถจัดการได้สิ้น กล่าวเสร็จ ร้องให้คร่ำโศกน้ำตาไหลออกมา” (Cao and Gao. 2019 : 552)

ความผันในหอแดงสี่สิบตอนหลัง เกาเอ้อประพันธ์เนื้อหาให้จ๋าตันซุนต้องไปแต่งงานกับบุตรชายของขุนนางคนสำคัญที่เป็นสหายของจ๋าเจิ้ง ผู้เป็นบิดา เนื่องด้วยจ๋าเจิ้งเห็นถึงความสำคัญในการเชื่อมอำนาจระหว่างตระกูลขุนนางท้องถิ่นกับครอบครัวของตน จึงตัดสินใจจ๋าตันซุนให้ ฝ่ายจ๋าตันซุนเมื่อทราบข่าวกลับไม่แสดงการต่อต้าน คัดค้าน จำยอมรับโชคชะตาที่ผู้เป็นบิดากำหนด สะท้อนให้เห็นถึงระบบความสัมพันธ์ของคนในสังคมศักดินาที่ให้อำนาจผู้ชายในฐานะบิดาย่อมมีอำนาจเหนือบุตร โดยเฉพาะบุตรสาวต้องยอมเคารพธรรมเนียมทางสังคมที่เห็นพ้องว่าการสมรสของลูกเป็นหน้าที่ของบิดามารดา ตามคำกล่าวที่คุ้นชินในสังคมศักดินาแบบผู้ชายเป็นใหญ่ว่า “父母之命，媒妁之言” ซึ่งหมายถึงการแต่งงานคำสั่งบิดามารดาและการแนะนำของแม่สื่อ สะท้อนให้เห็นว่าการแต่งงานในสมัยนั้นเป็นเสมือน “หน้าที่” ของลูกสาวในตระกูลที่พึงกระทำ และเป็นค่านิยมของการแต่งงานแบบคลุมถุงชน หรือกล่าวได้ว่าลูกสาวเปรียบเสมือนสมบัติส่วนหนึ่งของครอบครัว ผู้มีอำนาจในการแต่งงานของลูกคือบิดา ดังนั้นลูกสาวจึงเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยสร้างความมั่นคงให้แก่สถานภาพและความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างตระกูลขุนนางด้วยกัน

4. ด้านพฤติกรรม ความคิดต่อการบริหาร

จ๋าตันซุนเล็งเห็นถึงความหละหลวมในการบริหารกลุ่มแม่บ้าน แม่นมและสาวรับใช้ภายในตระกูลจ๋า โดยเฉพาะการปล่อยปละ ไม่เข้มงวดต่อลำดับชั้น จนทำให้เหล่าแม่บ้าน แม่นมคิดว่าตนมีสถานะที่สำคัญ ได้รับความเคารพจากบ่าวรับใช้คนอื่น ตลอดจนไม่เห็นถึงความสำคัญของคุณหนูที่เกิดจากอนุภรรยา อย่างเช่นจ๋าตันซุน จนนำไปสู่เหตุการณ์ที่จ๋าตันซุนต้องต่อว่า เพื่อแสดงความคิดภายในจิตใจให้ผู้อื่นได้ทราบ และยังเป็นการแสดงบารมีอำนาจของผู้ที่มีสถานภาพเป็นเจ้านายให้บ่าวรับใช้เกิดความยำเกรงอีกด้วย

“那王善保家的本是个心内没成算的人，素日虽闻探春的名，他想众人没眼色、没胆量罢了，那里一个姑娘就这样利害起来？况且又是庶出，他敢怎么着？自己又仗着是那夫人的陪房，连王夫人尚另眼相待，何况别人？只当是探春认真单恼凤姐，与他们无干。他便要趁势作脸，因越众向前，拉起探春的衣襟，故意一掀，嘻嘻的笑道：“连姑娘身上我都翻了，果然没有什么。”凤姐见他这样，忙说：“妈妈走罢，别疯疯癫癫的——”一语未了，只听“拍”的一声，王家的脸上早着了探春一巴掌。探春登时大怒，指着王家的问道：“你是什么东西，敢来拉扯我的衣裳！我不过看着太太的面上，你又有几岁年纪，叫你一声‘妈妈’，你就狗仗人势，天天作耗，在我们跟前逞脸。如今越发不得了，你索性望我动手动脚的了！你打量我是和你们姑娘那么好性儿，由着你们欺负？你就错了主意了！你来搜检东西我不恼，你不该拿我取笑儿！”

“กล่าวถึงแม่บ้านหวังซ่านเป่าแต่ไหนมาเป็นคนที่จิตใจมีข้อตรง แม่เคยได้ยินชื่อเสียงของทันซุน เขาเพียงคิดว่าผู้อื่นไม่มีสายตา ไม่กล้าหาญ คุณหนูเพียงคนเดียวจะร้ายกาจปานใด ทั้งยังเกิดจากอนุภรรยา ไหนเลยจะกล้า ตนเองนั่นถือว่าเป็นสาวใช้ใหญ่ของสิ่งสูงหยิน แม้หวังสูงหยินยังต้องเกรงใจ นับประสาอะไรกับคนอื่น หากตอนนี้ทันซุนตั้งใจจะคัดค้าน เฟิงเจีย ย่อมไม่เกี่ยวอะไรกับตน เขาจึงพยายามเสนอหน้าต่อผู้อื่น เข้าไปจับดั่งเสื้อผ้าของทันซุน ตั้งใจจับพร้อมหัวเราะแล้วกล่าวว่า ‘แม่แต่บนร่างกายของคุณหนูข้าก็ตรวจแล้ว กลับไม่พบสิ่งใด’ เฟิงเจียเห็นเขากระทำเช่นนั้นจึงรีบกล่าวว่า ‘แม่บ้านไปเถอะ อย่าใจร้อนไปเลย’ ยังกล่าวไม่

ทันลั่นพลันได้ยินเสียง ผัวะ! ใบหน้าของแม่บ้านหวังถูกทันซุนตบเข้าให้อย่างแรง ทันซุนมองมาด้วยความโกรธ
ชี้หน้าแม่บ้านหวังแล้วพูดว่า ‘เจ้ามันตัวอะไร กล้ามายุ่งเกี่ยวกับเสื้อผ้าของข้า ข้าไม่เห็นแก่หน้าของฮูหยิน เจ้า
ก็อายุปุนนี้แล้ว ที่เรียกว่า มามะ เจ้าก็กล้ากำเร็บ วันๆ ไม่ทำอะไรเลย ยังเสนอหน้ากับพวกเรารอีก นับวันยิ่งกำเร็บ
ไปใหญ่ เจ้าช่างกล้ามารุ่มร่ามกับข้า เจ้าคงคิดว่าข้ากับคุณหนูใจดีเช่นนั้น จะให้เจ้ารังแกได้เช่นนั้นหรือ เจ้าคิด
ผิดไปแล้ว เจ้ามาค้นของข้าไม่ว่า เจ้ากลับไม่ควรมาเล่นกับข้า’ ”

(Cao and Gao. 2019 : 553)

จย่าทันซุนเข้ามาบริหารครอบครัวได้เกิดเหตุการณ์แม่บ้านอู๋ซิงเต็งเข้ามาแจ้งเรื่องเจ้ากั้วจี (赵国基) น้องชายของเจ้าอี้เหินยง มารดาจย่าทันซุนถึงแก่กรรม และเจ้ากั้วจีเป็นสถานะเป็นอาของจย่าทันซุน
ฝ่ายอู๋ซิงเต็งจึงมาไต่ถามถึงการจ่ายเงินช่วยเหลือการจัดงานศพ แท้จริงแล้วเพื่ออยากมาทดสอบความคิดและ
การกระทำของจย่าทันซุนที่เข้ามาบริหารตระกูลจย่าในตอนที 55 ความว่า

“探春便问李纨，李纨想了一想，便道：“前日袭人的妈死了，听见说赏银四十两，这也赏他四十两罢了。”吴新登的媳妇听了，忙答应了个“是”，接了对牌就走。探春道：“你且回来。”吴新登家的只得回来。探春道：“你且别支银子。我且问你：那几年老太太屋里的几位老姨奶奶，也有家里的，也有外头的，有两个分别。家里的若死了人是赏多少？外头的死了人是赏多少？你且说两个我们听听。”一问，吴新登家的便都忘了，忙陪笑回说道：“这也不是什么大事，赏多赏少，谁还敢争不成？”探春笑道：“这话胡闹。依我说，赏一百倒好！若不按理，别说你们笑话，明儿也难见你二奶奶。”吴新登家的笑道：“既这么说，我查旧账去；此时却不记得。”探春笑道：“你办事办老了的，还不记得，倒来难我们！你素日回你二奶奶，也现查去？若有这道理，凤姐姐还不算利害，也就算是宽厚了。还不快找了来我瞧！再迟一日，不说你们粗心，倒像我们没主意了。”吴新登家的满面通红，忙转身出来。众媳妇们都伸舌头。这里又回别的事：一时吴家的取了旧账来。探春看时，两个家里的赏过皆二十四两，两个外头的皆赏过四十两。外还有两个外头的，一个赏过一百两，一个赏过六十两。这两笔底下皆有原故：一个是隔省迁父母之柩，外赏六十两；一个是现买葬地，外赏二十两。探春便递给李纨看了，探春便说：“给他二十两银子，把这账留下我们细看。”吴新登家的去了。”

“ทันซุนถามหลี่หวั่น หลี่หวั่นคิดแล้วตอบว่า ‘วันก่อนมารดาของสี่เหริน (สาวใช้คนสนิทของจย่าเป่าอั่ว) เสียไป ได้ยินว่ามอบเงินให้สี่สิบตำลึง ถ้าเช่นนั้นก็ให้สี่สิบตำลึงแล้วกัน’ ภรรยาอู๋ซิงเต็งฟังแล้วรีบตอบรับ แล้วรับป้ายคำสั่งกำลังเดินออกไป ทันซุนจึงกล่าวว่า ‘เจ้าหยุดก่อน’ อู๋ซิงเต็งจึงเดินกลับมา ทันซุนกล่าวว่า ‘เจ้าอย่าฟังไปเบิกเงิน ข้าขอถามเจ้า สองสามปีก่อนเหล่าอนุภรรยาในจวนของจย่าหมู่ที่มาจากบ้านเดิมและมาจากที่อื่น แบ่งเป็นสองประเภท หากมีญาติชีวิตจะมอบเงินให้เท่าไร เจ้าช่วยพูดแยกแยะทั้งสองประเภทให้ข้าฟังหน่อย’ เมื่อถามไปแล้ว อู๋ซิงเต็งกลับสับสนไปสิ้น กลับตอบว่า ‘นี่มิใช่เรื่องใหญ่โตอะไร ให้เยาะให้น้อยใครจะกล้ามาแก่งแย่งไปได้’ ทันซุนหัวเราะแล้วตอบว่า ‘เจ้านี้นี่พูดเลอะเทอะ หากยึดตามที่ข้าพูด ให้ร้อยตำลึงคงดีลิ้น หากไม่ยึดตามธรรมเนียม คงเป็นเรื่องตลกของพวกเจ้าแล้ว พรุ่งนี้จะไปพบคุณนายสอง (หมายถึงหวังซีเฟิง) ได้อย่างไร’ อู๋ซิงเต็งหัวเราะแล้วกล่าวว่า ‘หากเป็นเช่นนั้น ข้าขอไปตรวจค้นบัญชีเก่าก่อน เพียงแต่ตอนนี้จำไม่ได้แล้ว’ ทันซุนกล่าวตอบว่า ‘เจ้าทำเรื่องต่างๆ มานาน ยังจำไม่ได้กลับมาสร้างความลำบากให้พวก

เรา หรือว่าตามปกติเจ้าก็ตอบคุณนายสองเช่นนี้ใช้ไหม หากเป็นเช่นนี้เฟิงเจี๋ยคงไม่มีความเดือดร้อนอะไร แต่กลับมีเพียงความหะหลวม ยังไม่รีบไปหามาให้ข้าดู หากข้าแม้แต่วันเดียว ไม่ต้องบอกว่าพวกเจ้าประมาท เลินเล่อ หรือมาบอกว่าพวกเราไม่มีความคิด' อู๋ซินเต็งอ้ออายุสิบเจ็ดออกมา เหล่าบ่าวรับใช้ต่างแสดงการเยาะเย้ย ที่มีเรื่องอื่นอีก ลักพักอู๋ซินเต็งนำบัญชีเก่ามาให้ ทันทันอ่านแล้ว พบว่าอนุสองคนที่เป็นคนในบ้านล้วนเคยมอบให้ยี่สิบตำลึง อนุที่มาจากภายนอกเคยมอบให้สิบตำลึง คนหนึ่งเคยมอบให้ร้อยตำลึง อีกคนเคยมอบให้หกลีบตำลึง เหตุที่จ่ายสองอย่างล้วนมีที่มา ด้วยคนหนึ่งต้องย้ายที่ศพบิดามารดาต่างมณฑล จึงมอบให้ต่างหากหกลีบตำลึง อีกคนซื้อที่ฝังศพ จึงมอบให้ยี่สิบตำลึง ทันทันจึงส่งบัญชีให้หลี่ห้วนดู แล้วจึงกล่าวว่า 'มอบให้เขายี่สิบตำลึง นำบัญชีนี้ไว้ให้ข้าอ่านดูให้ละเอียด' อู๋ซินเต็งจำยอมเดินออกไป"

(Cao and Gao. 2019 : 395-396)

จ๋าที่ทันซุนยังแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารของหวังซีเฟิง ผู้จัดการประจำตระกูลจ๋าที่มอบอำนาจให้ตนเข้ามาบริหารครอบครัวแทน ในตอนที่ 55 ความว่า

“平儿笑道：“奶奶说：赵姨奶奶的兄弟没了，恐怕奶奶和姑娘不知有旧例。若照常例，只得二十两；如今请姑娘裁度着，再添些也使得。”探春早已拭去泪痕，忙说道：“又好好的添什么？谁又是二十四个月养的？不然，也是出兵放马、背着主子逃出命来过的人不成？你主子真个倒巧，叫我开了例，他做好人，拿着太太不心疼的钱，乐得做人情！你告诉他：我不敢添减混出主意。他添他施恩，等他好了出来，爱怎么添怎么添！””

“ผิงเออร์หัวเราะกล่าวว่า ‘คุณนายของเรา (หมายถึงหวังซีเฟิง) แจ้งว่าน้องชายของเจ้าอ้อเหนียงเสียชีวิตไป จึงเกรงว่าคุณนายและคุณหนูจะไม่ทราบธรรมเนียมเดิมอยู่ หากยึดตามธรรมเนียมนี้จะมอบเงินให้ยี่สิบตำลึง แต่วินิจฉัยให้คุณหนูเป็นผู้ตัดสิน หากจะเพิ่มย่อมได้’ ทันทันเช็ดน้ำตาเสร็จจึงรีบพูดขึ้นว่า ‘ยังดี ๆ อยู่จะมาเพิ่มทำไม ใครกันที่เลี้ยงมาตั้งยี่สิบเดือน มิฉะนั้นต้องเป็นคนออกศึกปล่อยม้า แยกเจ้านายหนีเอาชีวิตรอดออกมาเช่นนั้นหรือ เจ้านายของเจ้านี้อ้างประจวบเหมาะให้ข้าแหกกฎระเบียบ ส่วนตัวเองกลายเป็นคนดี เอาเงินที่ไท่ไท่ไม่สนใจมาสร้างบุญคุณให้คนอื่น เจ้าไปบอกเขา ข้าไม่กล้าเพิ่มลดยอะไรทั้งนั้นหรือออกความเห็น เขาจะเพิ่มจะเมตตาใคร รอเขาหายป่วยดีแล้วค่อยออกมา อยากจะเพิ่มก็เพิ่มเถอะ’ ”

(Cao and Gao. 2019 : 397)

พฤติกรรม ความคิดของจ๋าที่ทันซุนที่วิพากษ์การบริหารของหวังซีเฟิง Zhou Ruchang กล่าวว่า

“方才为探春处境之苦之难只说了两层，实则其生母赵姨娘若是贤德善良之辈，全家依然尊重照顾，而探春亦不失千金小姐之尊严，偏偏赵氏又是一个如此愚昧鄙恶之女人，扫尽探春面皮，使其无地自容。然吴新登家的之所以为刁为险者，正在她看准了探春的处境，恰因赵国基之死而考验探春如何处置。如探春略怀私心不守旧例，为赵国基争得四十两银之数，于是全家上下眼中之探春三小姐品格扫地矣。而世人读《石头记》却有评议探春之不认生母，以为你攀高争宠。若如次读之，则《石头记》之品格亦扫地矣。盖争得四十两是一点私心，而坚守二十四两之旧例方是大公无私。世之辱骂探春者，不知是爱公乎，还是爱私乎？”

“สิ่งที่กล่าวมาแสดงเพียงสองเรื่องที่ถ่ายทอดความเวทนาของทันซุน แท้จริงแล้วหากเจ้าอ้อเหนียงมารดาเป็นผู้มีจิตใจงดงามมีคุณธรรม คงได้รับการยกย่องดูแล ทันซุนย่อมได้รับความเคารพเชิดเช่นคุณหนูคน

สำคัญ กลับเป็นเพราะมารดาเจ้าคนนี้เป็นสตรีที่ต่ำช้า ไร้คุณธรรม ส่งผลต่อชื่อเสียงหน้าตาของทั้งขุน ไร้ที่ียด เหนียวสร้างรากฐาน มิหนำซ้ำการกระทำของแม่บ้านอุชินเต็งที่แสดงการไม่เคารพพู่ถูกเช่นนี้ เป็นเพราะเขา เข้าใจสถานภาพชาติกำเนิดของทั้งขุน อาศัยการตายของเจ้ากั้วจี้มาทดสอบการจัดการจัดการของทั้งขุน หากทั้งขุน ไม่ตั้งใจไม่เคารพกฎระเบียบเดิม เพิ่มเงินให้อีกสี่สิบตำลึง ยิ่งทำให้สายตาของผู้อื่นในบ้านที่มีต่อทั้งขุนต้อง ตกต่ำไปอีกมาก คนทั่วไปเมื่ออ่าน บันทึกของศิลา กลับวิจารณ์ทั้งขุนไม่เคารพมารดาผู้ให้กำเนิด เข้าใจว่าเขา คิดกำเริบอวดตัณญา หากอ่านแล้วคิดเช่นนี้ บันทึกของศิลาคงไร้สรรเสริญศิลปตกต่ำเช่นกัน หากเพียงการแก่งแย่ง เงินสี่สิบตำลึงเท่านั้น แต่ยึดกฎธรรมเนียมเดิมอย่างเคร่งครัด แล้วให้เพียงยี่สิบตำลึงเป็นการยึดผลประโยชน์ ส่วนรวม ผู้อ่านทั้งหลายที่คิดว่าทั้งขุน ไม่ทราบว่ายึดมั่นในประโยชน์ส่วนรวมหรือรักในประโยชน์ส่วนตนกัน แน่” (Zhou. 2017 : 712)

5. ด้านพฤติกรรม ความคิดที่เป็นภาวะผู้นำ

ภาวะความเป็นผู้นำของจ่าทั้งขุนสะท้อนให้เห็นได้จากเหตุการณ์หวังซีเฟิงนำเหล่าบ่าวรับใช้เข้า ตรวจค้นจวนต่างๆ เมื่อเข้ามาถึงจวนของจ่าทั้งขุนกลับพบว่า จ่าทั้งขุนเตรียมการเปิดประตูต้อนรับและ เตรียมสิ่งของ ทั้งของตนและของบ่าวรับใช้ไว้แล้ว แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ กัดดันจากผู้อื่นในครอบครัว ทั้งยังแสดงท่าทีปกป้องเหล่าบ่าวรับใช้ภายในจวนของตนออกมาอย่างชัดเจน แตกต่างไปจากคุณหนูคนอื่นที่ยินยอมให้คนของหวังซีเฟิงเข้าตรวจค้นสิ่งของของสาวใช้ได้ตามที่ต้องการ นอกจากนี้ยังแสดงภาวะผู้นำด้วยการยินยอมแบกรับความรับผิดชอบไว้เพียงผู้เดียว เหตุการณ์นี้จึงกลายเป็น ภาพจำของจ่าทั้งขุนที่นักอ่านความฝันในหอแดงล้วนให้การชื่นชมในความเด็ดเดี่ยวและความกล้าหาญ

“探春笑道：“我们的丫头自然都是些贼，我就是头一个窝主。既如此，先来搜我的箱柜，他们所偷了来的，都交给我藏着呢。”说着，使命丫鬟们把箱一齐打开，将镜奁、妆盒、衾袱、衣包若大若小之物，一齐打开，请凤姐去抄阅。...探春道：“我的东西倒许你们搜阅，要想搜我的丫头这可不能。我原比众人歹毒，凡丫头所有的东西，我都知道，都在我这里间收着：一针一线，他们也没得收藏。要搜，所以只来搜我。你们不依，只管去回太太，只说我违背了太太，该怎么处治，我去自领。”

“ทั้งขุนหัวเราะแล้วกล่าวว่า ‘หากสาวใช้ของข้าเป็นโจร ข้าย่อมเป็นหัวหน้าโจร หากเป็นเช่นนั้นมา คั่นกล่องของข้าก่อนเลย ของที่พวกเขาขโมยมาล้วนมอบให้ข้าเก็บซ่อนไว้’ แล้วจึงสั่งให้เหล่าสาวใช้เปิดกล่อง ออก นำกระจก กล่องเครื่องสำอางประทีนผิว ห่อเสื้อผ้าทั้งใหญ่น้อยล้วนเปิดออก เชิญให้เฟิงเจียตรวจค้น..... ทั้งขุนกล่าวว่า ‘ของของข้าอนุญาตให้พวกเจ้าตรวจค้น แต่จะตรวจค้นสิ่งของของสาวใช้ ข้าไม่อนุญาต ตัวข้า ยอมใจร้ายอำมหิตกว่าผู้อื่น สิ่งของของสาวใช้พวกนี้ทั้งหมดข้ายอมรับรู้ดี ล้วนอยู่กับข้าทั้งหมดแล้ว เข็มสักเล่ม ด้ายสักเส้นพวกเขาก็ไม่ได้เก็บไว้ อยากค้นมาค้นของของข้า หากพวกเจ้าไม่ยอมไปฟ้องฮูหยินบอกว่าข้านี้แหละ ขัดคำสั่งฮูหยิน จะลงโทษอย่างไร ข้าจะรับผิดชอบเอง’”

(Cao and Gao. 2019 : 552)

6. ความคิดของตัวละครอื่นที่มีต่อจ่าทันทันซุน

เจ้าอู่เหนียงมารดาแท้ของจ่าทันทันซุนมักแสดงความน้อยใจและพยายามเรียกร้องความเห็นใจจากจ่าทันทันซุนหรือจากผู้อื่น เนื่องจากจ่าทันทันซุนไม่แสดงความยอมรับมารดาแท้ของตน ดังจะเห็นได้จากหลายเหตุการณ์ข้างต้นที่จ่าทันทันซุนแสดงออกถึงความคิดของตนที่นับถือหวังฮูหยินมากกว่า เมื่อเจ้าอู่เหนียงทราบว่าจะจ่าทันทันซุนจะได้แต่งงานตามที่จ่าเจิ้งจัดการ จึงแสดงความยินดีที่ลูกสาวของตนจะมีส่วนช่วยสร้างความมั่นคงให้แก่ตระกูลจ่าอีกคนหนึ่งจากการไปแต่งงานกับครอบครัวซุนนางเช่นเดียวกัน อีกทั้งเจ้าอู่เหนียงยังเห็นว่าการแต่งงานของจ่าทันทันซุนช่วยให้ตนมีความสำคัญในฐานะมารดาผู้ให้กำเนิดมากยิ่งขึ้น

“却说赵姨娘听见探春这事，反喜欢起来，心里说道：“我这个丫头在家忒瞧不起我，我何从还是个娘？比他的丫头还不济。况且上水，护着别人。他挡在头里，连环儿也不得出头。如今老爷接了去，我倒干净。想要他孝敬我不能够了，只愿意他像迎丫头似的，我也称称愿。”一面想着，一面跑到探春那边与他道喜，说：“姑娘，你是要高飞的人了。到了姑爷那边自然比家里还好，想来你也是愿意的。就是养了你一场，并没有借你的光儿。就是我有七分不好，也有三分的好，也别说一去了把我搁在脑杓子后头。”探春听着毫无道理，只低头作活，一句也不言语。赵姨娘见他不理，气忿忿的自己去了。”

“เมื่อกล่าวถึงเจ้าอู่เหนียงทราบข่าวเรื่องของทันทันซุนแล้วกลับยินดีเป็นยิ่งนัก ภายในใจคิดว่า ‘ลูกคนนี้อยู่ในครอบครัวกลับถูกรักขัง ยังไงข้าก็ยังเป็นแม่กลับน้อยหน้ากว่าสาวใช้ของเขา มีหน้าข้าเมื่อมีอำนาจ กลับปกป้องผู้อื่น ออกหน้าเป็นผู้นำ แม้แต่ลูกหวนยังไม่สามารถออกหน้าได้ วันนี้ท่านเจิ้ง (หมายถึง จ่าเจิ้ง) มารับตัวไป ตัวข้ายังไร้ภาระ หากให้เขามากตัญญูต่อข้าคงไม่พอ ขอเพียงให้เขาเหมือนคุณหนูอิงซุน ข้าก็สมหวังแล้ว’ ด้านหนึ่งคิดไปด้วย อีกด้านไปแสดงความยินดีกับทันทันซุน กล่าวว่า ‘คุณหนู เจ้าจะเป็นคนสูงส่งแล้ว พอไปถึงบ้านท่านลุงที่นั่นย่อมดีกว่าที่นี่ คิดแล้วเจ้าคงยินยอม เลี้ยงเจ้ามาครั้งหนึ่ง กลับไม่ได้อาศัยเจ้า ข้ามีสิ่งไม่ดีเจ็ดส่วน แต่ยังมีส่วนที่ดีสามส่วน พอไปแล้วอย่าลืมข้าไว้ด้านหลัง’ ทันทันซุนฟังแล้วกลับนั่งเสียบก้มหน้าไม่สนทนา เจ้าอู่เหนียงเห็นเขาไม่สนใจจึงเดินออกมาด้วยความขุ่นเคือง” (Cao and Gao. 2019 : 746)

หวังซีเฟิงเข้าใจถึงสถานภาพและความพยายามของจ่าทันทันซุนในการบริหาร พลิกฟื้นสถานะของตระกูลจ่า แม้จะตระหนักดีว่าชาติกำเนิดมีความสำคัญในการกำหนดคุณค่าของคนในสังคมศักดินาเป็นอย่างมาก ผู้ประพันธ์ใช้คำพูดและความคิดของหวังซีเฟิงแสดงความเวทนาและแฝงนัยชื่นชมจ่าทันทันซุนให้ผู้อ่านได้เห็นในตอนที่ 55 ความว่า

“凤姐儿笑道：“好，好，好，好个三姑娘！我说不错。只可惜他命薄，没托生在太太肚里。”平儿笑道：“奶奶也说糊涂话了。他便不是太太养的，难道谁敢小看他，不与别的一样看了？”凤姐儿叹道：“你那里知道？虽然正出庶出是一样，女儿却比不得男人。将来作亲时，如今有一种轻狂人，先要打听姑娘是正出庶出，多有为庶出不要的。殊不知别说庶出，便是我们的丫头，比人家的小姐还强呢。将来不知那个没造化的挑庶正误了事呢，也不知那个有造化的不挑庶正的得了去。” ”

“เฟิ่งเจียหัวเราะแล้วกล่าวว่า ‘ดี ดี ดี คุณหนูสามนี่ดีแท้ ฉันบอกแล้วว่าไม่เลว ช่วงนี้เสียตายชีวิตเขาอาภัพ ไม่เกิดในท้องของฮูหยิน’ (หมายถึง หวังฮูหยิน) ผิงเออร์หัวเราะแล้วกล่าวตอบว่า ‘ท่านเองก็พูดเลอะเทอะเกินไป ไม่ใช่ฮูหยินเองหรือที่เลี้ยงเขามา หรือว่ามีใครกล่าวดูถูกเขาว่าไม่เหมือนกับผู้อื่นไปได้’ เฟิ่งเจียถอนหายใจแล้วกล่าวว่า ‘เจ้าจะปฎิบัติอย่างไร แม้ว่าจะเกิดจากภรรยาเอกหรืออนุภรรยาเหมือนกัน แต่ผู้หญิงไหนเลยจะสู้ผู้ชายได้ อนาคตพอจะแต่งออกไป ทุกวันนี้ย่อมต้องมีคนมาลืบว่าคุณหนูเกิดจากภรรยาเอกหรืออนุภรรยา ส่วนมากพอรู้ว่าเกิดจากอนุภรณาก็ไม่เอาแล้ว ยิ่งไม่ต้องพูดถึงว่าเกิดจากอนุภรรยา เพียงแค่สาวใช้บ้านเรายังดีกว่าคุณหนูของบ้านอื่น ภายภาคหน้าไม่ว่าใครที่ไว้วาสนาเลือกคู่ครองที่เกิดจากภรรยาเอกกับอนุภรรยาสลับกันทำเสียเรื่อง แล้วก็ไม่รู้ว่าใครที่มีวาสนาจะเลือกถูกไปกันแน่”

(Cao and Gao. 2019 : 400)

นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นของชิงเออร์ว่ารับใช้จาย่าเหลียนสามีหวังซีเฟิงกล่าวถึงจาย่าทันซุนในตอนที่ 65 ให้แก่โหยวเออร์เจีย (尤二姐) ภรรยาลับของจาย่าเหลียน โดยเปรียบเทียบความโดดเด่นของจาย่าทันซุนที่แตกต่างไปจากพี่น้องคนอื่น รวมถึงแฝงนัยให้เห็นถึงความขาลงและความเวทนาในชีวิต ความว่า

“兴儿拍手笑道：“原来奶奶不知道。我们家这位寡妇奶奶，他的浑名叫作‘大菩萨’，第一个善德人。我们家的规矩又大，寡妇奶奶们不管事，只宜清净受节。妙在姑娘又多，只把姑娘们交给他，看书写字，学针线道，学道理，这是他的责任。除此问事不知，说事不管。只因质疑向他病了，事多，这大奶奶暂管几日。究竟也无可管，不过是按例而行，不像他多事逞才。我们大姑娘不用说，但凡不好也没这段大福了。二姑娘的混名是‘二木头’，戳一针也不知唉哟一声。三姑娘的混名儿叫‘玫瑰花’。”尤氏姊妹忙笑问何意。兴儿笑道：“玫瑰花又红又香，无人不爱的，只是刺戳手。也是一位神道，可惜不是太太养的，‘老鸹窝里出凤凰’。四姑娘小，他正经是珍大爷的亲妹子，因自幼无母，老太太太太抱过来养这么大，也是一位不管事的。”

“ชิงเออร์ตบมือหัวเราะแล้วกล่าวว่า ‘ที่แท้เพราะท่านไม่ทราบ สะไ้หม้าย (หมายถึง หลีห้วน) ประจำบ้านเรานี้ ได้สมญานามว่า แม่พระ ผู้มีจิตใจงามคนแรกแห่งบ้าน กฎระเบียบบ้านเรายิ่งมาก สะไ้หม้ายผู้นี้กลับไม่สนใจ ใส่ใจเพียงเรื่องความสงบสุข ดีที่เหล่าคุณหนูในบ้านมีมาก จึงยกให้ช่วยดูแลสอนอ่านเขียน เรียนเย็บปักถักร้อย เรียนหลักธรรมของสตรี เหล่านี้คือหน้าที่ของเขา นอกนั้นถามอะไรก็ไม่ทราบ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องอื่น แต่เป็นเพราะช่วงนี้คุณนายเฟิ่งเจียป่วยอยู่ การงานมาก จึงให้สะไ้ใหญ่มาช่วยดูแล แท้ที่จริงแล้วก็ไม่มียะไรต้องจัดการ เพียงแค่ยึดกฎระเบียบเดิมๆ จึงต่างจากคุณนายเฟิ่ง ที่ชอบแสดงความสามารถจัดการเรื่องต่างๆ คุณหนูใหญ่ (หมายถึง จาย่าหยวนซุน) ของบ้านเราไม่ต้องพูดถึง หากไม่ดังมาเพียงพร้อมคงไร้ซึ่งวาสนาบารมีเช่นนี้ คุณหนูสองได้สมญานามว่า คุณหนูท่อนไม้ ถูกเข็มทิ่มยังไม่ร้องเจ็บลึกล้ำ ส่วนคุณหนูสามได้สมญานามว่า ดอกกุหลาบ’ สองพี่น้องแซ่โหยวหัวเราะแล้วถามถึงที่มา ชิงเออร์จึงตอบว่า ‘กุหลาบทั้งแดงทั้งหอมไม่มีใคร ไม่ชอบ เพียงแต่มีหนามรอบตัว เป็นคนเก่งคนหนึ่ง แต่น่าเสียดายไม่ใช่ลูกที่ฮูหยินเลี้ยงมา เหมือนรังกาเกิดลูกหงส์ คุณหนูสี่ยังเล็ก เขาเป็นน้องสาวแท้ๆ ของท่านเจิน (หมายถึง จาย่าเจิน) กำพร้าแม่แต่เล็ก จาย่าหมู่สั่งให้ฮูหยินช่วยเลี้ยงดูแลจนเติบโตใหญ่ เป็นคนที่ไม่สนใจเรื่องราวต่างๆ เหมือนกัน’ ”

(Cao and Gao. 2019 : 486)

บทสรุปและอภิปรายผลการศึกษา

ความฝันในหอแดง นำเสนอตัวละครจ๋าตันซุนให้เป็นนักปฏิรูปจากการสร้างสถานการณ์หรือเหตุการณ์สำคัญต่างๆ โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้จ๋าตันซุนเข้ามาบริหารดูแลตระกูลจ๋าอยู่ช่วงเวลาหนึ่ง ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงการเป็นนักวางแผนเพื่อแสวงหารายได้ ลดรายจ่ายที่เกินความจำเป็นให้แก่ครอบครัว แล้วยังเป็นนักบริหารที่สามารถสร้างผลประโยชน์ให้แก่คนทุกคนขึ้น ตลอดจนเข้าใจในสถานการณ์ที่เผชิญอยู่อย่างถ่องแท้ และตระหนักถึงลักษณะเด่นของผู้คนในครอบครัว สะท้อนให้เห็นถึงภาพสังคมวงกว้างภายใต้ระบบสังคมศักดินาได้อย่างเฉียบแหลม สร้างจ๋าตันซุนให้เป็นนักคิดที่สามารถจับใจบุคคลสำคัญในครอบครัวให้มารวมตัวกันในกลุ่มขุนนางกวี สุดท้ายคือการสร้างภาพลักษณ์ภาวะผู้นำที่รับผิดชอบผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเด็ดเดี่ยว มิเกรงกลัวอำนาจของผู้อื่นแตกต่างไปจากคุณหนูผู้อื่นในตระกูลจ๋า จนได้รับความชื่นชมจวบจนปัจจุบันแต่ด้วยระบบสังคมศักดินาแบบผู้ชายเป็นใหญ่ที่ครอบงำตระกูลจ๋าไว้ สมาชิกในครอบครัวทุกคนจึงต้องยึดถือ ปฏิบัติตาม จ๋าตันซุนจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงความจริงที่ถูกกำหนดคุณค่าไว้เป็นเพียงเครื่องมือในการสานสัมพันธ์เชิงอำนาจในกลุ่มตระกูลขุนนางจากการกำหนดของผู้ชายผู้เป็นบิดา

จากผลการศึกษาพบว่าเฉาเสวียนสร้างบุคลิกลักษณะตัวละครจ๋าตันซุนให้แตกต่างจากพี่น้องตระกูลจ๋าอย่างสิ้นเชิง เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเห็นถึงความพยายามของสตรีจีนที่มีปัญหาเรื่องชาติกำเนิด ทำให้ต้องพยายามแสดงความสามารถเพื่อหลุดพ้นจากการถูกลดความสำคัญ การถูกดูหมิ่นหรือการถูกด้อยคุณค่าในตัวตนของสตรีจากผู้ชายในครอบครัวหรือสังคมภายนอก แฝงนัยเรียกร้องให้เห็นถึงความเท่าเทียมระหว่างเพศหญิงและชาย จ๋าตันซุนมีมารดาเป็นอดีตสาวใช้จนได้เต้าขึ้นมาเป็นอนุภรรยา มีสถานะกึ่งเจ้านายกึ่งบ่าวรับใช้ (半主半奴) ดังนั้นจ๋าตันซุนจึงต้องแสดงตัวตนให้โดดเด่น เพื่อลดภาพลักษณ์ของมารดา ส่งผลให้คามสัมพันธ์ระหว่างจ๋าตันซุนกับเจ้าอี่เหนิงจึงห่างเหินมาก

หากพิจารณาประเด็นความสำคัญของตัวละครจ๋าตันซุนจะพบว่าในบรรดาคุณหนูผู้หญิงสี่คนประจำตระกูลจ๋า ประกอบด้วย จ๋าหยวนซุน จ๋ายิ่งซุน จ๋าตันซุนและจ๋าซีซุนนั้น พบเพียงจ๋ายิ่งซุนกับจ๋าตันซุนที่มารดาผู้ให้กำเนิดมีสถานะเป็นอนุภรรยา แต่มารดาจ๋ายิ่งซุนถึงแก่กรรมเสียก่อน สิ่งฮูหยิน (邢夫人) มารดาเลี้ยงไม่ให้ความสำคัญ เย็นชา ไม่รักใคร่เอ็นดูนัก ประกอบกับจ๋ายิ่งซุนมีบุคลิกลักษณะนิ่งเฉยจนได้รับสมญานามว่า “二木头” หมายถึง “คุณหนูสองท่อนไม้” เพราะมิชอบการข้องเกี่ยวกับผู้อื่นในครอบครัว มุ่งประพฤติตนตามครรลองสตรีที่ไร้ความสามารถคือสตรีที่มีคุณธรรม จนนำไปสู่การถูกนำไปเป็นภรรยาผู้อื่นเพื่อชดใช้หนี้สินแทนบิดาแล้วต้องจบชีวิตลงอย่างน่าเวทนา สิ่งนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงชนบทรบเรียมทางสังคมย้อนกลับมาทำร้ายผู้หญิงได้ในที่สุด ส่วนจ๋าหยวนซุนผู้ซึ่งมีบิดาร่วมกับจ๋าตันซุนได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นพระชายา นำมาซึ่งความภาคภูมิใจ รวมถึงความมั่นคงทางสังคมให้แก่คนในตระกูลจ๋าในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น แต่ทว่าจ๋าหยวนซุนยังเกิดความเสียใจ ส่วนจ๋าซีซุนบิดาคือจ๋ายิ่ง (贾敬) มารดาถึงแก่กรรม บิดาละทิ้งทางโลกไฝหาเรื่องทางความเชื่อในลัทธิเต๋า ชีวิตของจ๋าซีซุนจึงเปรียบเสมือนไม่มีทั้งบิดาและมารดา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าในบรรดาคุณหนูทั้งสี่ของตระกูลจ๋า ความโดดเด่นของจ๋าตันซุนเกิดจากสร้างภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่พยายามลดผลกระทบจากชาติกำเนิดของตนและไฝหาความรู้ด้านวรรณศิลป์ นำไปสู่การก่อตั้งขุนนางกวี Zhou Ruchang ให้ความเห็นต่อชะตาชีวิตของเหล่าคุณหนูทั้งสี่คนว่า “พี่คนโตจ๋าหยวนซุนเสียชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในพระราชวัง น้องคนที่สองต้องสละชีวิตให้แก่หมาป่า (หมายถึง “孙

绍祖” สามิที่มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของบิดาอย่างอิงซุน เหตุที่เรียกว่าหมาป่าเพราะในบทกวีชะตาชีวิตของจ่าอิงซุน ปรากฏคำว่า “中山狼” ซึ่งพ้องเสียงมาจากชื่อตนเอง) คุณหนูสามต้องแต่งงานไปยังแดนไกลยากจะหวนกลับ ส่วนคุณหนูสี่ออกบวชด้วยความอ่าวว้าง ทั้งหมดล้วนแล้วเป็นเรื่องน่าเวทนา” (Zhou. 2018 : 68)

แนวคิดนักปฏิรูปที่ปรากฏในตัวละครจ่าตันซุนเป็นการต่อยอดทัศนคติของเฉาเสวียฉินที่มีต่อผู้หญิงในระบบสังคมศักดินาแบบผู้ชายเป็นใหญ่ เฉาเสวียฉินนำเสนอให้เห็นถึงชีวิตของผู้หญิงที่มีความสามารถก้าวขึ้นมาบริหารตระกูลอย่างหวังซีเฟิงและจ่าตันซุน ทั้งสองตัวละครพยายามรักษาความมั่นคงให้แก่ครอบครัวทั้งด้านการบริหารคนและด้านเศรษฐกิจต่างจากบุรุษชนชั้นนำของครอบครัวที่ใช้ชีวิตอย่างสุรุษสุราย เหลวเหลก กระทำเรื่องผิดศีลธรรมหรือไม่ใส่ใจในการวางแผนอนาคตของวงศ์ตระกูล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Wei Ying (2019) ที่เสนอความเห็นวาทะทั้งสองตัวละครคือผู้ที่มีบทบาทในการช่วยรักษาสถานภาพความมั่นคงของตระกูลเอาไว้ แม้ว่าวิธีการบริหารจะมีความแตกต่างกัน หวังซีเฟิงเน้นการใช้พระเดช ส่วนจ่าตันซุนเน้นการปรับปรุง พื้นฟูฐานะและบริหารผลประโยชน์ให้เสมอภาคกับทุกฝ่าย สุดท้ายความพยายามของทั้งสองตัวละครไม่สามารถยับยั้งการล่มสลายของตระกูลเอาไว้ได้ แต่ความพยายามของจ่าตันซุนกลับมิได้สูญเปล่า เพราะสามารถทำให้คนในตระกูลได้เห็นถึงช่องทางในการแสวงหารายได้เพิ่มเติมจากทรัพย์สินที่ดิน อีกทั้งยังเล็งเห็นถึงอนาคตของครอบครัวที่เริ่มสั่นคลอน ดังนั้นจ่าตันซุนจึงต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน หนึ่งในบทกวีปริศนาชะตาชีวิตของจ่าตันซุนที่แฝงจุดจบการแต่งงานไปยังดินแดนห่างไกลครอบครัวเป็นการเน้นให้เห็นถึงอำนาจของบิดาที่มีต่อชีวิตของลูกสาว แม้ว่าลูกสาวจะมีความรู้ ความสามารถมากเพียงใด กลับหนีไม่พ้นการตกเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนระหว่างครอบครัวขุนนางคนอื่นดังเช่นจ่าตันซุนเผชิญอยู่ สะท้อนการเลือกคู่ครองของผู้หญิงในสังคมเช่นนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าเวทนาและต้องแสดงการเรียกร้องให้เกิดความเท่าเทียมระหว่างชายหญิงในสังคมที่ป่วยไข้

ความคิด ทัศนคติของเฉาเสวียฉินที่สร้างตัวละครสตรีสำคัญอย่างจ่าตันซุนในตระกูลจ่า แม้จะเป็นผลงานประพันธ์ที่มีอายุยาวนานกว่า 240 ปีจวบจนปัจจุบัน แต่คุณค่าของ*ความฝันในหอแดง*ยังสอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมที่ต้องการเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพของผู้หญิงในการดำเนินชีวิตและการแสดงความคิดเห็นความสามารถ ตลอดจนการได้รับโอกาสทำงานนอกครอบครัวเช่นเดียวกับผู้ชาย แนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยมยึดมั่นในเรื่องสิทธิ ความยุติธรรม และโอกาสที่เท่ากัน ด้วยเหตุผลของความเป็นมนุษย์ แนวคิดสตรีนิยมสายนี้สะท้อนให้เห็นได้จากคำพูดของจ่าตันซุนที่กล่าวว่า “หากฉันเป็นบุรุษออกไปจากที่นี่ได้ ฉันต้องออกไปแสวงหาโอกาสสร้างตัว ถึงตอนนั้นคงมีหนทางสำหรับฉัน” คำกล่าวนี้นสะท้อนถึงการเรียกร้องความเท่าเทียม สิทธิในการประกอบอาชีพภายนอกครอบครัวระหว่างชายหญิง รวมถึงข้อจำกัดทางกรอบจารีตทางสังคมที่ตีกรอบให้ผู้หญิงที่มีความสามารถคือผู้หญิงที่มีคุณธรรมและไม่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามายุ่งเกี่ยวหรือมีอำนาจเหนือผู้ชายในการบริหารครอบครัวในเรื่องสำคัญต่างๆ ผู้หญิงภายใต้การปกครองของผู้ชายจึงมีหน้าที่เป็นมารดา ภรรยาและลูกสาวที่ต้องเคารพเชื่อฟังผู้ชายทั้งบิดา สามิและพี่ชาย นอกจากนี้การสร้างสวนดึกดำบรรพ์ที่เปรียบเป็นดินแดนแห่งเสรีภาพของเหล่าผู้หญิงในตระกูลจ่าคือภาพแทนของการแสดงความต้องการในเสรีภาพการดำเนินชีวิตของผู้หญิงที่ปราศจากการควบคุมจากผู้ชาย ทั้งยังเป็นการนำเสนอให้เห็นถึงความสามารถของผู้หญิงในด้านการประพันธ์อันโดดเด่น ซึ่งเป็นสิ่งที่เชิดชูคุณค่าของผู้หญิงได้ไม่น้อยไปกว่าการเป็นเครื่องมือสร้างอำนาจให้แก่ผู้ชายในครอบครัวเท่านั้น

ความคิดการปฏิรูปของจ่าทันทันยังสอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมสายสุดขั้วที่ต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางสังคมภายในครอบครัว ทั้งด้านการบริหารคน ด้านเศรษฐกิจและด้านภาวะผู้นำ แนวคิดสตรีนิยมสายนี้เชื่อว่ารากแก้วของปัญหาอยู่ที่การประกอบสร้างขึ้นภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่ เนื่องจากระบบชายเป็นใหญ่ได้เข้ามาครอบงำสังคมในทุกๆ ด้าน แนวคิดนี้เน้นการทำความเข้าใจและต่อสู้ภายในตัวเองของเพศหญิง ถอนตัวจากความพยายามที่จะเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างสังคมชายเป็นใหญ่ แนวคิดการรื้อปรับปรุงระบบบริหารและระบบเศรษฐกิจภายในตระกูลจ่าของจ่าทันทัน แม้ว่า จะเข้ามาทำหน้าที่บริหารดูแลครอบครัวเพียงช่วงเวลาหนึ่ง แต่ความพยายามริเริ่มแนวคิดการแสวงหารายได้จากทรัพย์สินที่มีอยู่ รวมถึงการตัดรายจ่ายที่ซ้ำซ้อนออกโดยไม่ลำเอียงว่าเป็นเครื่องมือของตนนั้นแสดงถึงการต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงในลักษณะพลิกฝ่ามือ เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงของครอบครัว ทั้งยังกล้าตัดสินใจรื้อกฎเกณฑ์ดั้งเดิมโดยไม่เกรงกลัวอำนาจของผู้จัดการครอบครัวอย่างหวังซีเฟิง ซึ่งหากพิจารณาในแง่มุมของหวังซีเฟิงที่เคยกล่าวว่าย่าทันทันเป็นลูกสาวของอนุภรรยา วันหนึ่งย่อมต้องแต่งงานออกไปอยู่ในครอบครัวสามี ดังนั้นหวังซีเฟิงย่อมเข้าใจดีว่าความพยายามในการรื้อระบบในด้านการบริหารและด้านเศรษฐกิจเหล่านั้นจึงเป็นเพียงการกระทำที่ดำเนินไปเพียงชั่วคราวเท่านั้น อีกทั้งหากมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญย่อมต้องผ่านความเห็นชอบจากหวังซีเฟิง ด้วยเหตุนี้จึงยอมปล่อยให้จ่าทันทันแสดงความสามารถได้อย่างเต็มศักยภาพและอำนาจที่มีอยู่เนื่องด้วยมอบอำนาจในการดูแลครอบครัวให้แล้ว สอดคล้องกับแนวคิดของ Wang Kunlun (1984) ที่กล่าวว่าแม้ว่าการกระทำ ความคิดของจ่าทันทันจะแสดงให้เห็นถึงความสามารถในเชิงบริหาร แสวงหาช่องทางหารายได้ให้ตระกูลได้ช่วงเวลาหนึ่ง แต่ด้วยระบบสังคมศักดินาที่ยังคงให้อำนาจผู้ชายมากกว่าผู้หญิง จ่าทันทันไม่สามารถหลีกเลี่ยงความจริงนี้ได้ กรอบจารีตทางสังคมภายนอกล้อมรอบและกดดันผู้หญิงในตระกูลจ่าให้เคารพ เชื่อฟังและคล้อยตามผู้ชายชนชั้นนำในครอบครัว เช่นเดียวกับการยอมรับการแต่งงานที่บิดาเป็นผู้วางแผนให้ จ่าทันทันยังไม่สามารถปฏิเสธกฎระเบียบนี้ได้ กล่าวได้อีกมุมหนึ่งว่าผู้ประพันธ์สร้างจ่าทันทันให้มีภาพตัวแทนของสตรีนักปฏิรูปที่อยู่ท่ามกลางกระแสสังคมปิตาธิปไตย ความพยายามของผู้หญิงจึงเป็นสิ่งที่คงคุณค่าไว้ได้ยาก ผู้อ่านจึงไม่เห็นการยกย่องเชิดชูจ่าทันทันจากกลุ่มผู้ชายชนชั้นนำของตระกูลจ่า

ตัวละครจ่าทันทันเป็นสตรีนักปฏิรูปคนหนึ่งที่สามารถชี้ให้เห็นถึงจุดเสื่อมโทรม ความหเล่หลวมในการบริหารของตระกูลจ่าที่เคยยิ่งใหญ่ มั่งคั่ง กลับถูกจ่าทันทันสตรีที่เกิดจากอนุภรรยา รื้อฟื้น ปรับปรุงธรรมเนียมปฏิบัติต่างๆ แต่ความคิด พฤติกรรมทั้งหมดเป็นเพียงนโยบายช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น จึงไม่สามารถเห็นผลของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นรูปธรรม ตัวละครนี้จึงเปรียบเสมือนตัวแทนสตรีในระบบสังคมศักดินาจีนที่ต้องการเรียกร้องความเป็นธรรมในครอบครัว รวมถึงลดภาวะความกดดัน ความดูหมิ่นจากปมปัญหาเรื่องชาติกำเนิดด้วยการสร้างความสามารถให้แก่สตรีตามจารีตที่พึงปฏิบัติ แม้ว่าตัวละครนี้ถูกประพันธ์ขึ้นมายาวนานกว่า 240 ปีด้วยปลายปากกาของเฉาเสวียนจิน แต่ยังคงสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับแนวคิดสตรีนิยมในสายเสรีนิยมและสตรีนิยมสายสุดขั้วที่พยายามเรียกร้องความเท่าเทียมระหว่างชายหญิง ความพยายามในการรื้อระบบโครงสร้างทางสังคมที่ให้ความสำคัญกับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง และเรียกร้องสังคมให้เห็นถึงคุณค่าของผู้หญิงมากกว่าการเป็นเครื่องมือแสวงหาและรักษาอำนาจของผู้ชาย ซึ่งยังสามารถนำมาใช้ในการกำหนดคุณค่าของผู้หญิงในสังคมปัจจุบันได้ สิ่งนี้จึงกลายเป็นคุณค่าของ*ความฝันในหอแดง*ที่มีต่อสังคมและโลก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

งานวิจัยนี้มุ่งนำเสนอแนวคิดการปฏิรูปของผู้หญิงในตระกูลขุนนางภายใต้ระบบสังคมศักดินาแบบชายเป็นใหญ่ จากผลการวิจัยพบว่าจาย่าทันซุนเป็นตัวแทนของผู้หญิงที่มีความรู้ ความสามารถ มีภาวะผู้นำที่เด็ดเดี่ยว ความคิด พฤติกรรมการปฏิรูปครอบครัวด้านต่างๆ ช่วยทำให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของวงศ์ตระกูลที่ถูกปกปิดจากตัวละครจาย่าทันซุน แม้ว่าตัวละครนี้จะมีปมปัญหาเรื่องชาติกำเนิด แต่ทำให้ผู้อ่านได้เห็นวิถีชีวิตของผู้หญิงภายใต้ระบบสังคมศักดินาจีนได้เป็นอย่างดี ผู้สนใจสามารถนำแนวทางการวิเคราะห์ตัวละครสตรีจากงานวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาตัวละครผู้หญิงอื่นจากวรรณคดีเรื่องอื่นๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในวงวิชาการด้านวรรณคดีศึกษา ทั้งยังเห็นถึงจุดมุ่งหมายของผู้ประพันธ์ที่สร้างตัวละครเหล่านั้นได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดคุณค่าต่อการศึกษาวรรณคดีจีนในฐานะวรรณคดีโลกในวงกว้างมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการเผยแพร่การศึกษาความฝันในหอแดงให้แก่วงวิชาการไทยได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

ชาวลิน เฟ่งบูญและคณะ. (มกราคม-มิถุนายน 2563) “สตรีนิยมผ่านตัวละครเพศหญิง: กรณีศึกษา “ไปอินน้ำ หมูบ้านลับลิ้มผิงน้ำ” พระราชนิพนธ์แปลใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. 8 (1) หน้า 183-185.

รุ่งนภา ยรรยงเกษมสุข, และสุमित อินทวงศ์. (มกราคม-มิถุนายน 2558) “การประกวดนางงามกับระบบชายเป็นใหญ่ในพื้นที่สาธารณะ” วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา. 3 (1) หน้า 88-89.

นัยนัท อธิษฐ์พัส. (มกราคม-มิถุนายน 2563) “วิกฤตความเป็นชายในนวนิยายเรื่อง *อกโตสะโปกใหญ่* (丰乳肥臀)” วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 13 (1) หน้า 82-107.

ภูเทพ ประภากร. (มกราคม-มิถุนายน 2564) “คุณค่าสตรีตามแนวคิดปิตาธิปไตยในสังคมศักดินาจีนจากวรรณคดีเรื่อง *ความฝันในหอแดง*” วารสารอักษรศาสตร์. 50 (1) หน้า 17-41.

อรอนงค์ โฆษิตพิพัฒน์. (มกราคม-มิถุนายน 2563) “แนวคิดสตรีนิยม: การสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น” วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 7 (1) หน้า 1-18.

Cao, Xueqin and Gao, E. (曹雪芹, 高鹗, 2019). *红楼梦*. Changchun : Shidai Wenyi Press.

Duan Jiangli (段江丽). (2017) *红学研究论辩*. 沈阳 : 辽宁人民出版社.

Duan Qiuyue (段秋月). (September 2016) “《贾探春志高才精的管理魅力探析》” *领导科学*. 2016 page 34-36.

He Ying (何莹). (March 2011) “由贾府“四春”形象意蕴看《红楼梦》的思想与艺术” *Journal of Changchun Normal University (Humanities and Social Sciences)*. 30 (2) page 84-88.

Huang Jiuyan (黄霁远). (March 2017) “《浅谈〈红楼梦〉中的贾探春》” *Xueyuan 学园*. 2017 (7) page 142-143.

Li Hongyuan (李鸿渊). (2011) *《红楼梦》人物对比研究*. 杭州 : 浙江大学出版社.

- Liu Xinwu (刘心武). (2016) **刘心武揭秘《红楼梦》(上卷)**. 南京 : 译林出版社.
- Lu Siqin (卢思琴). (September 2018). 《贾探春与现实女性比较》. **长江丛刊**. 2018 page 5-6.
- Yu Caiqin (于彩芹) & Etc. (May 2020) “《贾探春人物形象的现实意义》” **文学评价**. 2020 page 10, 12.
- Yue Aiguo (乐爱国). (December 2018) “儒家“三纲五常”的本义、演变及其辩证——以朱熹理学的诠释为中心” **学习与实践**. 2018 (12) page 119-128.
- Wang Kunlun (王昆仑). (1984) **红楼梦人物论**. 香港 : 中华书局香港分局.
- Wei Ying (魏颖). (January 2019) “《红楼梦的两只“凤凰”与对比映衬艺术》” **中国文学研究**. 2019 (1) page 58-63.
- Zhang Wei (张伟) (March 2015) “《浅谈贾探春人物形象的悲剧性》” **Education Teaching Forum 教育教学论坛**. 2015 (12) page 49-50.
- Zhou Ruchang (周汝昌). (2017) **周汝昌校订批点石头记**. 南京 : 译林出版社.
- Zhou Ruchang (周汝昌). (2018) **红楼夺目红**. 长沙 : 湖南文艺出版社.

	Name and Surname (姓名) : PUTHEP PRAPAGORN
	Highest Education (最高学历) : Master of Teaching Chinese to Speakers of Other Languages
	University or Agency (任职院校或单位) : Thepsatri Rajabhat University
	Field of Expertise (专业领域) : Chinese
	Address (地址) : Chinese Major, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University, Lopburi, Thailand

